

1616577

INTERKERKELIJK COMITÉ TWEEZIJDIGE ONTwapening

Landelijk Secretariaat:
 Beukenlaan 2,
 1861 EH Bergen N.H.
 Tel. 02208-4903
 Bank N.M.B. Bergen
 Rekeningnr. 65.11.14.950
 Postgiro 1053648

"WENSDROMEN DE WERELD UIT,

OM TE BEGINNEN UIT NEDERLAND

Berging: 282.2

I.K.V.

Uit Co: 1616577

Origineel in:

Iedereen is het erover eens dat kernwapens verschrikkelijke wapens zijn en dat alles moet worden gedaan om te voorkomen dat zij ooit worden gebruikt. Over de manier waarop men tot ontwapening moet komen, lopen de meningen echter uiteen.

Het I.C.T.O. is voorzitter van de weg van onderhandelingen om tot terugdringen van wapening aan beide zijden te komen. Alleen harde en duidelijke, wederzijds controleerbare afspraken acht zij geloofwaardig en effectief.

Zolang er al aan Westelijke zijde eenzijdige ontwapeningsstappen gezet of overwogen worden, heeft dit niet de gewenste reactie van Oostelijke zijde opgeleverd. Voorbeelden hiervan zijn het niet-producere van de neutronbom, het atoombom-vrij-maken van Canada, het terugtrekken van 1000 tactische nucleaire kernwapens door de USA. Hierop is echter geen reactie van Russische zijde gevolgd. Integendeel! Moeten wij nog wensdromen koesteren over wat Nederland zou kunnen bereiken met eenzijdige initiatieven?

Verder worden bij het streven om eenzijdig kernwapens uit Nederland te verwijderen:

- 1 haalbaarheid en wenselijkheid met elkaar verward;
- 2 onjuiste veronderstellingen gebruikt;
en wordt:
- 3 onvoldoende rekening gehouden met een aantal belangrijke gevolgen van eenzijdige ontwapeningsstappen.

Ten eerste is de haalbaarheid van het streven naar een directe methode om kernwapens de wereld uit te krijgen zeer dubieus. Het is een wensdroom. Iedereen wil die kernwapens de wereld uit, maar of dat nog ooit zal gebeuren, valt te betwijfelen. Bovendien zal de kennis voor het maken van kernwapens altijd blijven bestaan. Elke kernfysicist kan in principe een kernwapen produceren. Dit deel van de leus "De kernwapens de wereld uit, om te beginnen uit Nederland" doet dan ook meer denken aan een struisvogel, die haar hoofd in het zand stopt en vervolgens een tukje gaat doen. Eerder dienen wij ons bezorgd te maken over krantenberichten als:

- "Irak vraagt openlijk om hulp bij aanmaak Arabische kernbom" en
- "Gadaffi zoekt hulp Pakistan bij produktie atoombom".

Kort gesteld: De proliferatie van kernwapens vormt een minstens zo grote bedreiging van de wereldvrede als de relatief beheersbare atoomarsenalen van de USSR en de USA.

Ten tweede gaat die leus uit van de volgende onjuiste veronderstellingen:

- dat een Nederlandse eenzijdige stap vergroting van invloed betekent in het buitenland als gevolg van voorbeeldwerking;
- dat "volksbewegingen" voldoende invloed hebben in het Oostblok om de signalen van dat voorbeeld-stellen-docr-Nederland effectief te gebruiken in hun land ten gunste van de ontwapening.

Beide veronderstellingen hebben echter weinig verband met de realiteit. In verscheidene NAVO-landen valt reeds te horen dat het met de Nederlandse invloed binnen de NAVO m.b.t. kernontwapening volstrekt gedaan is als Nederland niet meewerkt aan het zgn. moderniseringsbesluit.

Minister van Defensie Apel van West-Duitsland stelt bijv. dat NAVO-partners die niet bereid zijn risico's en verantwoordelijkheden, ook nucleaire, te delen, ook niet kunnen verwachten dat zij gehoor zullen vinden voor hun wensen inzake wapenbeheersing. En dat is van Duitse kant gezien heel begrijpelijk.

In het kort draait het om de volgende keuze:

- een situatie waarin Nederland "Nee" zegt en de ontwikkelingen om ons heen gewoon doorgaan;
- een situatie waarin Nederland wél meedoet aan de modernisering van onze kernwapens en voortdurend probeert te voorkomen, door het behoud van onze invloed, dat kernwapens ooit gebruikt zullen worden. Hiervoor kiest het I.C.T.O..

Dat "volksbewegingen" in het Oostblok ook maar enige invloed hebben, is onjuist; men hoeft maar te letten op de voortgaande onderdrukking van de dissidentenbeweging in Rusland en de voortgaande intimidatie door Rusland van de Poolse arbeiders, om dat in te zien.

Ten derde, de gevolgen van eenzijdige stappen door Nederland zullen drieërlei zijn:

- Door het niet solidair zijn met de modernisering van de NAVO-raketten verzwakt Nederland de onderhandelingspositie van de NAVO t.o.v. het Oostblok en verminderen de kansen op succesvolle wapenbeheersingsgesprekken in Europa. Verdeeldheid is immers een slecht uitgangspunt bij onderhandelingen.
- Indien Nederland zich aan de modernisering onttrekt, zal het aanmerkelijk aan invloed op het Westelijk ontwapeningsoverleg verliezen (zie ook hierboven). Tot nog toe was de invloed van Nederland redelijk. Dat blijkt wel uit de NAVO-studie die momenteel op Nederlands initiatief wordt uitgevoerd om te bezien welke tactische kernwapens kunnen worden vervangen door conventionele wapens om zodoende de atoombremmel te verhogen. Deze positieve invloed van ons kleine landje zouden wij met eenzijdige ontwapeningsstappen op het spel zetten.
- Indien kleine landen als Nederland en België de nucleaire taken van de NAVO overlaten aan de groten (ERD en UK), dan wordt de evenwichtige situatie in Europa m.b.t. kernwapens bedreigd. De daardoor vergrote invloed van West-Duitsland bij onze nucleaire verdediging is ook niet bevorderlijk voor de opbouw van vertrouwen aan Russische zijde. De matigende invloed van deze kleine landen gaat namelijk verloren!

HAAST MET ONTwapENINGSOVERLEG

In de Warschaupaktlanden heeft recentelijk modernisering en uitbreiding van de raketten systemen plaats gehad, m.n. door de opstelling van de SS-20. Onze NAVO-partners incl. Nederland overwegen momenteel de feitelijke plaatsing van Pershing-2- en kruisraketten om dit (dus nu ook nucleair) overwicht van de USSR ongedaan te maken.

Het I.C.T.O. zal er steeds op aan blijven dringen dat Oost en West haast maken met het overleg (SALT, MBFR) om te komen tot tweezijdige ontwapening tussen NAVO en Warschaupakt. Zolang dit overleg nog niet voldoende heeft opgeleverd, ziet zij modernisering door de NAVO als een helaas onvermijdelijke noodzakelijkheid , daar eenzijdige stappen tezeer een hypotheek op de vrede zetten.

SUBSTANTIELE RESULTATEN BIJ ONTwapENINGSOVERLEG

Soms wordt beweerd dat de SALT-akkoorden en de MBFR-besprekingen niets hebben opgeleverd. Dit is echter feitelijk onjuist. Publikaties van de Atlantische Commissie hebben aangetoond dat de USA en de USSR via de SALT-akkoorden tot belangrijke kwantitatieve en kwalitatieve beperkingen van kernwapens zijn gekomen.

Wat erg belangrijk is voor de ontspanning tussen Oost en West, is dat er gepraat wordt. Weliswaar hebben de SALT-1 en de SALT-2, en de MBFR-besprekingen nog niet tot beheersing van de bewapeningswedloop geleid, maar zonder deze verdragen waren de krachtsverhoudingen tussen de supermachten aanmerkelijk instabieler geweest dan nu. Bovendien is beheersing van de bewapeningswedloop een kwestie die, hoe spijtig dit ook mag zijn, niet van vandaag op morgen te realiseren valt. Dat Nederland met eenzijdige stappen tot snelle resultaten zou kunnen komen, is een wensdroom. De voorbeeldtheorie zoals sommige vredesbewegingen die aanhangen doet meer denken aan een huwelijks therapie. Deze wereld met zijn kernwapens zit echter complexer in elkaar.

WAT WILLEN DE SOVJETS?

Ook koesteren velen wensdromen t.a.v. de voornemens van de Sovjets. De slotakkoorden van Helsinki (in 1975 ook ondertekend door de Russen!) worden door hen voortdurend met de voeten getreden; immers:

- Afghanistan, een onafhankelijk land, werd overvallen;
- de arbeidersbeweging in Polen wordt voortdurend geïntimideerd;
- haar eigen dissidenten worden opgesloten in psychiatrische inrichtingen.

Sinds de afspraak van de Duitse bondskanselier Schmidt met Brezjnev in 1978 om "ongeveer evenwicht" te betrachten m.b.t. de conventionele en nucleaire wapens, hebben de Sovjets 220 SS-20 raketten geplaatst met elk 3 kernkoppen en hebben zij 100 strategische Backfire-bommenwerpers operationeel gemaakt (terwijl de Amerikaanse tegenhanger, de B-1, niet eens doorging!).

Onlangs heeft het Warschaupakt met veel publiciteit een aantal verouderde divisies uit Oost-Duitsland teruggetrokken; een paar maanden later echter werden stilletjes volledig gemoderniseerde divisies daarvoor in de plaats gezet.

Al deze feiten vallen toch moeilijk als daden van goede wil uit te leggen.

Ook dient gewezen te worden op uitspraken die in het verleden gedaan zijn door Chroestschow en Brezjnev, partijleiders van de Russische Communistische Partij:

"Natuurlijk steunen wij de vredesbewegingen. Niet omdat wij zo vrede-lievend zouden zijn, maar omdat zij dienen om het Westen te verzwakken"(Chroestschow).

"De voortdurende versterking der strijdkrachten vormt de objectieve noodzakelijkheid voor het succesvol vestigen van socialisme en communisme..." (Brezjnev).

Deze citaten behoeven geen commentaar!

MACHTSVACUÛM GEVAARLIJKER DAN MACHTSEVENWICHT

Een gevolg van het machts evenwicht is dat bij onvoldoende ontwapenings-overleg een bewapeningsspiraal op gang gehouden wordt. Dat wijst dus op de noodzaak van voortdurend overleg, zoals bepleit door het I.C.T.O.. Een goed voorbeeld van de positieve werking van het afschrikkingsevenwicht is het huidige conflict tussen Irak en Iran. De grote mogendheden zijn zich namelijk terdege bewust van het feit dat innenging in deze strijd (door op grote schaal wapens en/of adviseurs te leveren) een escalatie zou kunnen betekenen naar grote spanningen (mogelijk een conflict) tussen de grootmachten. Dankzij het machts evenwicht is deze oorlog beperkt gebleven tot een strijd tussen Iran en Irak.

In deze context acht het I.C.T.O. de huidige trend naar een machts overwicht op conventioneel en nucleair gebied in W-Europa zeer verontrustend. Machts evenwicht zou het doel van de grootmachten moeten zijn, niet een machts overwicht, zo vindt het I.C.T.O..

"Maar de Russen zullen die kernwapens toch nooit gebruiken", aldus sommigen. Relevant is echter niet of Rusland ons ooit zàl aanvallen, maar of zij ons kàn aanvallen. Nimmer mogen wij onze vreedzame toekomst baseren op een dergelijke onzekerheid!

- Als sommigen het machtsevenwicht als te wankel verwerpen en daarom eenzijdig willen ontwapenen (overigens hun goed recht),
- maar daarna zien dat de ander niet doet wat zij graag willen dat die ander zou moeten doen,
dan is de situatie die daarmee geschapen wordt - een machtsvacuüm - veel gevaarlijker dan een machtsevenwicht. De keuze van het I.C.T.O. kan dan ook in de huidige situatie niet anders zijn dan die voor het machtsevenwicht.

Er zijn ook maar weinig mensen die volhouden dat het met de dreiging vanuit de Sovjetunie wel meevalt, of dat de Sovjetunie met haar grote overmacht noch politiek, noch militair iets zal willen doen.

WENSDROMEN DE WERELD UIT :

Wij mogen geen wensdromen hebben, noch over de voornemens van de Sovjets, noch over wat er in deze wereld tussen de staten mogelijk is; zeker niet over wat Nederland zou kunnen bereiken met eenzijdige initiatieven.

Kortom: WENSDROMEN DE WERELD UIT, OM TE BEGINNEN UIT NEDERLAND

Onze NAVO-partners, dus ook de socialistische Duitse en Franse regeringen van resp. Schmidt en Mitterrand, zijn vòdr de modernisering van onze kernwapens, zolang er nog geen concrete resultaten zijn geboekt t.a.v. wederzijdse beperking.

Geschreven door: Huib ter Haar, student Bedrijfseconomie

VOLGENS EEN ZEER RECENTE NIPO-ENQUÊTE IS 85% VAN DE NEDERLANDSE BEVOLKING VOOR ONZE DOELSTELLING VAN TWEEZIJDIGE ONTwapENING!!!

EEN ZWIJGENDE MEERDERHEID !!!!!

U ZWIJGT TOCH NIET??? STEUN HET I.C.T.O.! GIRO 1053648 of

Bank NMB Bergen
Rek.nr. 65.11.14.950.
t.n.v. I.C.T.O.

Landelijk secretariaat
Beukenlaan 2
1861 EH Bergen (N.H.)
tel. 02208 - 4903

- min. f25 LEDEN, en donateurs die wèl ons tweemaandelijks blad wensen te ontvangen
- min. f10 65+ (met blad), en jongeren t/m 22 jaar (met blad)
- min. f10 donateurs

AD 1604380

datum 1 3 1982

CO

b. 5 d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: BC - BF - HD

Bijlage(n): - 5 -

Afschr.:

BO: 190.206

Betreft: Activiteiten IKV kern Schinveld.

In het kader van de viering van het éénjarig bestaan van de IKV kern Schinveld, organiseert het bestuur van genoemde kern een vijftal informatie-avonden, te weten op :

- donderdag 29 april - Bevrijdingsgedachte en koude oorlog;
- donderdag 6 mei - Kernwapens en de gezondheidszorg;
- woensdag 12 mei - drietal workshops;
- zondag 16 mei - Culturele ochtend met kabaret van Vrouwen voor Vrede;
- donderdag 20 mei - De armoede in de Derde Wereld en ons kernwapenvraagstuk.

Bovengenoemde activiteiten vinden plaats in zaal Sormani te Schinveld.

Verachlijnt wekelijks
huis aan huis in
Bingelrade, Jabbeek,
Merkelbeek en
Schinveld.

Opgeve kopij en
advertenties: vóór
maandag 14.00 uur.

JOURNAAL

van de Onderbanken

Uitgave:
Emilia Bouden
Marjo Diederix
Brunsummer-
straat 39a
Schinveld
Tel. 045-251212
Openingsuren:
ma. t/m vrijd. van
9.00-12.30 uur
13.30-17.00 uur

Woensdag 21 april 1982

9e jaargang no. 16

IKV-kern Schinveld houdt serie informatie-avonden

SCHINVELD— Sinds een jaar bestaat er in Schinveld een kerngroep van het Interkerkelijk Vredesberaad. In dit jaar werkte de groep mee aan talrijke activiteiten, zoals de organisatie van de traditionele vredesweek, de begeleiding van de discussie binnen de R.K.-kerk over kernwapens en de voorbereiding van de succesvolle demonstratie in Amsterdam waar 400.000 mensen hun onrust over de kernwapens tot uitdrukking brachten.

In de komende weken organiseert de IKV-kern Schinveld een aantal informatie-avonden over kernwapens.

Iedere avond heeft zijn eigen thema.

Zo heeft de eerste avond op 29 april als thema: "Bevrijdingsgedachte en koude oorlog." 37 Jaar geleden zijn we bevrijd. Vele landen zijn dat nu nog niet. Wat heeft hun roep om vrijheid te maken met onze koude oorlog. Hierop zal worden ingegaan door een deskundige over Polen, een vluchteling uit Turkije en een leraar geschiedenis, gespecialiseerd in de koude oorlog.

De volgende avond, op 6 mei heeft als thema: "Gezondheidszorg en kernwapens." Ongeveer een jaar geleden waarschuwde een grote groep Nederlandse artsen tegen de lichamelijke en psychische gevolgen van een atoomoorlog. Diverse afgevaardigden van deze groep, die zich de Nederlandse vereniging voor Medische Polonologie noemt, zullen op deze avond met de aanwezigen in discussie gaan.

Op 12 mei wordt er een avond gehouden met z.g. workshops. In 3 stands wordt aandacht besteed aan de volgende onderwerpen: 1. vredesopvoeding

De activiteiten van de IKV-kern kosten uiteraard geld. Wie achter het IKV-standpunt staat, maar door bijvoorbeeld drukke werkzaamheden niet actief aan het vredeswerk kan deelnemen, kan een financiële bijdrage storten bij de Rabobank Schinveld nr. 14.67.96.853 t.n.v. I.K.V. Schinveld p/a S.Janssen-Driessen Heidestraat 22.

thuis en op school. 2. De plaatselijke situatie. Wat kan men in Schinveld doen om de wereldproblemen op te lossen. Hier komen o.a. de lokale aanpak en de militarisering van de regio aan de orde. 3. Algemene Info stand. Hier kunnen mensen die nog niet veel van het thema kernwapens afweten, informatie verkrijgen.

De avond op 20 mei tenslotte heeft als thema: "De armoede in de derde wereld en ons bewapeningsvraagstuk". Ingegaan wordt dan op de relatie die er bestaat tussen onze bewapening en de armoede in de derde wereld.

Ook in de kerken wordt in de komende weken aandacht besteed aan de kernwapens. Dit zal o.a. gebeuren door het houden van een oecumenische dienst door de R.K.-kerk en de Hervormde Kerk. Verder worden ook kinderen bij de voorlichting betrokken, o.a. door poppenkast in samenwerking met de Schinskoel.

Waar en hoe laat de avonden plaatsvinden, wordt nog nader meegedeeld.

Voorlichtings- bijeenkomst over druggebruik

ONDERBANKEN— De E.H.B.O. afd. Onderbanken organiseert op dinsdag 27 april een voorlichtingsbijeenkomst over druggebruik.

Als inleider treedt op de heer Starren, hoofdagent van politie te Heerlen en werkzaam op de afdeling narcotica. Er bestaat gelegenheid tot het stellen van vragen. De lezing wordt gehouden in zaal Veltrop, Kan. v. Nuysstraat 2 te Schinveld en begint om 20 uur. De avond is gratis toegankelijk voor alle inwoners van de gemeente Onderbanken vanaf 14 jaar

Telefoon-cir- cel voor alleenstaanden

ONDERBANKEN— Het dienstencentrum 'de Onderbanken' wil starten met een telefoon-cir- cel voor alleenstaanden. De bedoeling hiervan is om alleenstaanden en oudere echtparen onderling dagelijks contact te laten onderhouden via de telefoon.

Mocht men zlek zijn of zijn gevallen, dan kan men dat via de telefoon doorgeven, waarna de gepaste maatregelen worden genomen. Als iemand niet antwoordt op de telefonische oproep, dan gaat een vrijwillig(st)er naar z'n huis om te kijken of er iets bijzonders is gebeurd.

Wie wil deelnemen aan de telefoon-cir- cel, kan zich daarvoor opgeven bij het dienstencentrum Onderbanken, Postbus 1020, 6450 CA Schinveld.

E

Een uitgave van het IKV-Schinveld
p/a ~~Kloosterlaan~~ 46A 045-270340

BULLETIN

Binnenkort viert het IKV-Schinveld haar éénjarig bestaan. Ter gelegenheid daarvan houdt ze een vijftal informatie-avonden, een tentoonstelling in het gemeenschapshuis en een aantal activiteiten met kinderen in de schinskoel. Vanaf nu is onze IKV-kern van plan haar maandelijks uitgave Bulletin te noemen.

**doe er
wat aan**

GELOOFSBELIJDENIS

Ik zal niet geloven
 ik zal niet geloven
 in het recht van de sterkste
 in de taal van de wapens
 in de macht van de machtigen
 maar ik wil geloven
 in het recht van de méns
 in de open hand
 in de macht van geweldloosheid
 ik zal niet geloven
 dat alle moeite vergeefs is
 ik zal niet geloven
 dat de droom van de mensheid een droom
 zal blijven
 dat de dood het einde zal zijn
 maar ik durf te geloven
 altijd en ondanks alles
 in de nieuwe mens
 ik durf te geloven
 in God's eigen droom:
 een nieuwe hemel, een nieuwe aarde,
 waar gerechtigheid zal wonen

Frans Cromphout

Interview met Sjef Moonen

Sjef Moonen is vaak als missionaris in Ghana en Marokko geweest. Hij geeft nu college op de HTP in Heerlen, is verbonden aan het Missionair Centrum en is actief in de IKV-kernen van Heerlen en Hulsberg. In dit interview legt Sjef Moonen de verbanden tussen geld, bewapening en onderdrukking en de derde wereld.

Wat heeft U ertoe bewogen missionaris te worden?

Ik ging toen naar Afrika, omdat ik de mensen daar wilde helpen, ook al dacht ik toen dat mensen katholiek maken een grote hulp was. Er is een hele ontwikkeling geweest waarin ik ging ontdekken dat het primaire wat Jesus deed was mensen helpen. Hij waardeerde de mens zoals hij is;

voor hem was ieder mens gelijk en had ieder mens gelijke rechten. Hij koos partij voor degenen die onderdrukt werden. Later ben ik gaan zien dat de mensen daar schrijnend tekort komen. Niet omdat ze lui zijn of omdat ze geen grondstoffen hebben, maar gewoon omdat ze slachtoffers zijn van onze westerse economie die daar een uitbuiterspolitiek volgt.

Heb ik goed begrepen dat U niet meer terug wilt gaan?

Ik zou heel graag terug gaan. De samenleving, de rust en de mensen die je daar vindt zijn erg aantrekkelijk. Vooral ook het samen oplossen van problemen spreekt mij erg aan. Maar als je echt van die mensen houdt dan moet je hiér wat doen. De derde wereldgroepen, vredesbeweging en wereldwinkels zijn allemaal bewegingen die zien dat we op de verkeerde weg zitten en naar een ander systeem moeten. Ik vindt dat dat gesteund moet worden, dat dat missie is.

Is er een verband tussen de wapenwedloop en de armoede in de derde wereld?

Een zuid-amerikaans bisschop heeft eens tegen mij gezegd: "Jullie zeggen wel dat het Westen zich bewapent tegen het kommunisme en andersom, maar in feite bewapenen jullie je samen tegen de derde wereld, omdat jullie namelijk jullie grondstoffen en invloedssfeer veilig willen stellen."

In die sfeer ontstond volgens mij ook de hele bewapeningswedloop en is de wereld in twee blokken verdeeld. Iedereen ziet wel het gevaar van de wapenwedloop, maar men weet niet hoe men hem moet stoppen. De enige mogelijkheid is namelijk een verandering van onze mentaliteit, door de ander een minimale dosis vertrouwen te geven. Dat kan echter niet omdat de ander afgeschrokken 'moet' worden. Iets dergelijks vind je ook terug in de Bijbel, in het verhaal van de toren van Babel. Daarin bekonkureerden twee groepen elkaar om de grootste toren te bouwen. Op een gegeven moment verstonden de groepen elkaar niet meer, ze raakten verstrooid. Dit is symbolisch precies wat ons nu gebeurt. Oost en West spreken een andere taal, een machts-taal. In de Bijbel zie je dit alsmaar terug komen en je vindt dan maar één alternatief: de naasteliefde.

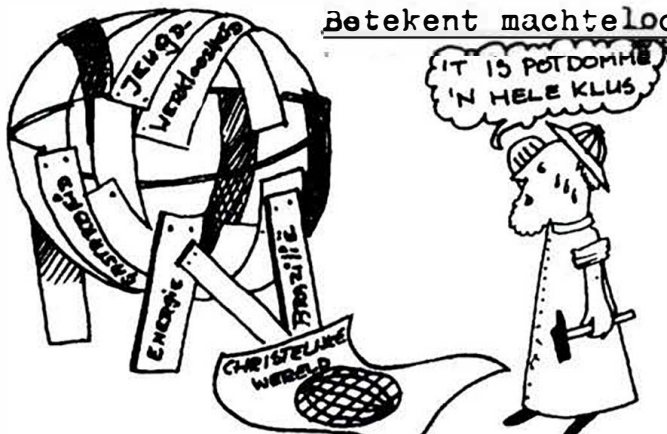
Wat kunnen we eigenlijk tegen al die mistoestanden doen?

Steeds meer mensen moeten zich bewust worden. Als dat gebeurt slaat op een gegeven moment de vlam in de pan, men is dan niet meer te houden. Ik hoop echter dat dit zal leiden tot een catastrofe, want die kans zit er wel in. Want wat er nu gebeurt kan niet, miljoenen nee miljarden mensen worden uitgebuit door een kleine bovenlaag. Dat is nu een doodzonde. WIJ KUNNEN ONS ONZE WELVAART ALLEEN PERMITEREN DOORDAT WE DE DERDE WERELD UITBUITEN, dat moet de mensen bewust worden. Toch moeten we niet pessimistisch zijn, als je de afgelopen 10 jaar bekijkt zie je dat steeds meer mensen hier de mistoestanden zien, dat geeft hoop.

Wat stimuleert U eigenlijk om verder te gaan?

Het uitzichtloze van de mensen daar en het weten dat het anders kan en moet dat houdt me op gang. Je moet dezelfde machteloosheid tot je toelaten die de mensen daar ook voelen, je moet solidair zijn.

Betekent machteloosheid niet dat je geen hoop meer hebt?

Nee, hoop doet leven, een mens kan niet leven zonder hoop. Ik persoonlijk put kracht uit mijn geloof in Christus, uit de belofte dat het anders kan. Je moet blijven hopen dat de liefde het wint van de haat, de concurrentie.

Het IKV-Schinveld houdt van 25 april t/m 23 mei een vijftal informatie-avonden, te weten:

donderdag 29 april Bevrijdingsgedachte en koude oorlog
 in zaal Sormani 19³⁰ uur
 donderdag 6 mei Kernwapens en de gezondheidszorg
 in zaal Sormani 19³⁰ uur
 woensdag 12 mei Een avond met een drietal workshops
 in zaal Sormani 19³⁰ uur
 donderdag 20 mei De armoede in de derde wereld en ons
 ons kernwapenvraagstuk
 in zaal Sormani 19³⁰ uur
 zondag 16 mei Kulturele ochtend met kabaret van
 Vrouwen voor Vrede
 in zaal Sormani 10⁰⁰ uur

Voor de kinderen hebben we in samenwerking met de schinskoel 'De bibo's komen...' en 'De kleine vrede' georganiseerd.

woensdagmiddag 5 mei: klas 2 en 3 om half 2 'De Bibo's komen'
 " 12 mei: klas 4 en 5 om half 4 'De Bibo's komen'
 " 12 mei: klas 1 om half 2 poppentheater Virus
 met 'De kleine vrede'

	APRIL				MEI					
m	5	12	19	26	3	10	17	24	31	
d	6	13	20	27	4	11	18	25		
w	7	14	21	28	5	12	19	26		
d	1	8	15	22	29	6	13	20	27	
v	2	9	16	23	30	7	14	21	28	
z	3	10	17	24		1	8	15	22	29
z	4	11	18	25		2	9	16	23	30

1604380

F

190.206

HELP DE KERNWAPENS DE WERELD UIT ; OM TE BEGINNEN UIT NEDERLAND

IKV-kerngroep Schinveld

Beste mensen,

De IKV-kern Schinveld viert bijna haar eenjarig bestaan. Daar er nog veel mensen zijn die de inhoud en functie van het IKV niet weten, is er in de kern Schinveld het plan ontstaan om eind april tot half mei een aantal informatieve avonden over kernwapens te organiseren. Iedere avond zal zijn eigen thema hebben.

We starten op 29 april: Thema: Bevrijdingsgedachte en koude oorlog. 37 jaar geleden zijn we bevrijd. Vele landen zijn dat nu nog niet. Wat heeft hun roep om vrijheid te maken met onze koude oorlog. Hierop zal worden ingegaan door een deskundige over Polen, een vluchteling uit Turkeye, en een leraar geschiedenis, gespecialiseerd in de koude oorlog.

De volgende avond is 6 mei: Thema: gezondheidszorg en kernwapens. Ongeveer een jaar geleden waarschuwde een grote groep nederlandse artsen tegen de lichamelijke en psychische gevolgen van een atoomoorlog. Diverse afgevaardigden van deze groep, die zich de Nederlands vereniging voor Medische Polomonogie noemt, zullen op deze avond met de aanwezigen in discussie gaan.

12 mei: Hoorzitting: Op deze avond zullen wij ingaan op de plaatselijke situatie. Wat kunnen wij in Schinveld doen om een verdere uitbreiding van de nucleaire bewapening te voorkomen. Hierop zal worden ingegaan door iemand van de Stichting Stop Reaktivering Vliegveld Geilenkirchen, iemand van de IKV-kern Schinveld, en er wordt een afgevaardigde uitgenodigd van de gemeente Schinveld.

Dan is er zondagmorgen 16 mei een feestelijke afsluiting met muziek, cabaret en gedichten.

Ook in de kerken zal in deze periode aandacht aan dit thema besteed worden. Dit zal o.a. gebeuren door het houden van een oecumenische dienst, georganiseerd door de R.K.-kerk en de Hervormde Kerk.

Verder zal er ook aan de jongste in onze samenleving aandacht besteed worden. Dit door samenwerking met de Schinskoel, o.a. door poppenkast. U zult verder op de hoogte gehouden worden d.m.v. publikaties over plaats en aanvang.

Wij hopen u op een of meerdere avonden te mogen ontmoeten.

Namens het Bestuur van de IKV-kern Schinveld.
M. van Mourik, voorzitter.

ATENTIE .. ATENTIE.. ATENTIE ...ATENTIE'''

Nadat deze brief gescheven was heeft de I.K.V.kern Schinveld tijdens een vergadering twee kleine veranderingen aangebracht in het programma. Deze veranderingen zijn:

12 mei: DE HOORZITTING. Deze is veranderd in een avond met workshops. Er komen een drietal workshops en wel: 1 vredesopvoeding. Op deze avond zal worden ingegaan op vredesopvoeding thuis en op school. Hiervoor zal de scholengroep mondiale vorming uit Brunssum uitgenodigd worden. 2 de plaatselijke situatie. Wat kan men in Schinveld doen om de wereld problemen op te lossen. Hier komen o.a. de lokale aanpak en de militarisering van de regio aan de orde. 3 algemene info stand. Hier kunnen mensen die nog niet veel van het thema kernwapens afweten hun informatie verkrijgen.

20 mei: DE ARMOEDE IN DE DERDE WERELD EN ONS BEWAPENINGSVRAAGSTUK. Op deze avond zal er ingegaan worden op de relatie die er is tussen onze bewapening en de armoede in de derde wereld.

Groeten namens de I.K.V.kern

Martin van Mourik

HET IKV-SCHNVELD

E

ORGANISEERT

EEN INFORMATIEMAND

...nnen uit NEDERLAND!

MOG...

Kern...
over de D'ed. in...
toekomst. Het van de...
...kers.

Van zenuwgasgranaten tot gevechtsstations in de ruimte

Niet dobbelen met
kerntaken

Reagans 'boodschappenlijst, vergt

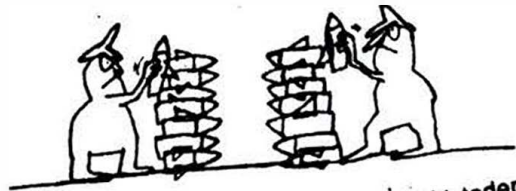
...vesten, naast en bovenop
de 1 biljoen dollar die al door
de regering-Carter bevoort

Over de kern...

HET IKV-SCHINVELD

HOUDT EEN VREDESMAAND

VAN 25 APRIL T/M 23 MEI

...r vorig jaar demonstreerden vier
sterdam tegen de installatie
theose van een reek-
hoofdsteden en de grootste m-
Amerikaanse regering
Kennan, eminenc-

MET:

- 29 APRIL AVOND POLEN-TURKIJE
- 6 MEI ATOOMWAPENS EN DE GEZONDHEIDSZORG
- 12 MEI HOORZITTING
- 16 MEI EINDFEEST
- 20 MEI ARMOEDE EN KERNBEWAPENING

HET WAAR EN HOE LAAT

KUNT U IN HET JOURNAAL LEZEN

En toen ^{was} er oorlog...
van kwaad
tot
erger?

sektoren van onze
7. Als het ooit zover
liggende scenario's,

enheid van de
n Nederland tijdens
miere

De toenemende kans
op een kernoorlog

**ONZE WAPENEN
OM TE
OVERLEVEN**

An luidde de
f
is
orden

toename van de wederzijdes
vernietigingekracht, van Oost en
West, veel gegarandeerder en
definitiever dood geworden.
Polemoloog Johan Galtung

inter...
perspektief, de volste...
te verwerpen en de...
aanwezige alternatieven ont
tegenstel te bieden.

**...euw antwoord
op de SS-20**

De SS-20, zo heet het
van de Sovj

riekoppige monster, waar
heeft opgesteld. On
op West-Eur
Verr

Defensie zonder kernwapens / 1
Prof. dr. F. Bamaby en prof. dr. E. Boeker

Een boodschap
aan Iran
en de Sovjet Unie

NELLIS AIR FORCE BASE
het Pentagon noemden
ning die onlangs in
schap" aan Min
voor een

...laten verdedigen?

t in de NATO,
in de noorde-
nden, heeft
vand met de
of „moderni-
an de raketwapens
as de bewapeningwed-
loop - werd gekenmerkt
door angst en fatalisme.
Angst voor een komende
oorlog en de gevolgen daar-
fatalisme doordat die

in
en
is-
vd
let
dt.
is
cht
tel.
ge-
al-
ma

100 1611464

datum 13 Juni 1982

CO

b. — d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: BC-BFB-HD

Bijlage(n):

Afschr.:

BO: 190.912

Betreft: Vergadering van het I.K.V. in Boxmeer, samen met het Anti-Kernwapenoverleg uit Nijmegen.

Gehouden op 8-6-1982 in het "Haarhuis", een soort gemeenschaps huis.

Aanwezig waren ongeveer 25 personen, afkomstig uit Beek en Donk, Erp, Venray, Den Bosch, Uden, Eindhoven, Oss, Nijmegen en Boxmeer.

Herkend werden:

Deze vergadering was belegd om vooral de organisatie rond de Volkelfietstochten weer op poten te zetten.

werd formeel weer als voorzitter gekozen.

Voorlopig is er nog een tokort van F.1500,- voor de organisatie van de fietstochten. Dit bedrag is voorlopig voorgeschoten door

Voor de Volkel-fietstochten is een nieuw gironummer op naam van geopend

Voorgesteld is om de fietstocht te houden op 26-9-1982.

Tijdens dit gebeuren mogen politieke groeperingen en/of partijen geen colportages verrichten. Vorige jaar is er ruzie geweest met de Socialistische Partij over colportage e.d.

Voor de komende fietstochten zullen van het Anti-Kernwapenoverleg de fietsroutes overgenomen worden die ook bij de laatste Volkeldemonstratie zijn gevolgd. (Vanuit Gelderland en Brabant langs diverse routes naar Volkel).

en gaan zullen namens de lokaliteiten commissie bekijken waar er in Uden en Volkel plaatsen te vinden zijn waar manifestaties gehouden kunnen worden in de Vredesweek bij gelegenheid van de fietstochten.

Er worden weer affiches, buttons en vlaggetjes vervaardigd. Dit jaar wordt de leus "Brabant Kernwapenvrij". Dit heeft als voordeel dat de propagandamaterialen ook te gebruiken zijn bij protesten in Gilze-Rijen (Vliegbasis) en Belgisch Brabant.

Elke IKV-kern in de regio krijgt m.b.t. de te organiseren fietstochten een eigen taak. Zie is er een werkgroep "Fondsvorming",

"financiën", "publiciteitsmiddelen", "perscontacten" e.d.

Nadere samenwerking ~~tussen~~ het Anti-Kernwapenoverleg en Volkelfietstochten moet nog besproken worden.

De sfeer in deze vergadering was erg rustig. Alle aanwezigen zijn echte IKV-ers die "Mient-Jan" aanbidden als het opperhoofd van het IKV, aldus een typering van een lid van het Anti-Militaristies Buro uit Nijmegen.

In het laatste IKV-blad (Kernblad) zijn artikelen geschreven over de meningsverschillen tussen Anti-Kernwapenoverleg en IKV. Aanvankelijk schreef Peter Ronkers een artikel, waarna Winfried Huba en Ludger (ngo) namens het A.K.O. een artikel plaatsten.

SCHOLING

Hoe om te gaan met harde acties

In Zuid-Oost Brabant werden de kernen de afgelopen tijd bezig gehouden met de vraag welke houding aangenomen moest worden ten opzichte van een Nijmeegs initiatief om na Pasen de hoofdingang van de vliegbasis Volkel (symbolisch) te blokkeren. Alleen al door de veel ruimere tijd van voorbereiding en overleg een aanmerkelijk andere situatie dan het gebeuren rond de munitie-trein. Toch aardig om even te zien hoe daarmee is omgesprongen.

In grote lijnen hangt men het standpunt aan dat burgerlijke ongehoorzaamheid pas aan de orde kan komen als alle andere middelen uitgeput zijn. In Nederland, waar nog steeds kanalen naar het democratisch besluitveld openliggen, hoeft daar dus nog geen sprake van te zijn. Bovendien bestaat er kans, dat de instemming wordt verspeeld, die de vredesbeweging eindelijk bij brede bevolkingslagen schijnt te krijgen.

Aan de andere kant kun je je afvragen in hoeverre de democratie ook vanuit de overheid recht wordt gedaan, wanneer zij diezelfde bevolking geen willig oor leent en beslissingen neemt, waarvan zij weet, dat de meerderheid er niet achter staat. Denk alleen maar even aan de talloze verwickelingen op het gebied van wapeniging en kernenergie; denk recent aan de uitdaging, die ons in de vorm van een munitie-transport voor de voeten werd geworpen. De vraag rijst: Moet je democratisch blijven reageren op zulke ondemocratische handelingen?

Wat kun je doen om je protest zodanig vorm te geven, dat Den Haag wel moet luisteren?

Als je je distantiëert van acties, die het langdurige proces, de slepende gesprekken, beu zijn, en murw gemaakt, voor directer voorkeuren kiezen, laat je dan niet juist je MEDE-schuld in de steek?

In Brabant werden we geconfronteerd met die problematiek.

Om daar iets van te begrijpen eerst even iets omtrent Volkel zelf, en de relatie die de vredesbeweging daar mee onderhoudt.

In de jaren '60 werd er vanuit het westen van het land naar de militaire vliegbasis Volkel gefietst, om daar te protesteren tegen de wapenings-inspanningen.

Op gegeven moment hielden de tochten op. Zes jaar geleden nam een ANJV-afdeling in Beek en Donk het oude plan opnieuw op, en van daaruit werd het initiatief geboren om vanuit de omgeving naar de basis te fietsen. Aanvankelijk gebeurde dat met enkele tientallen mensen, wat uitgroeide tot enige honderden.

Drie jaar geleden werd in Beek en Donk de vredesbeweging Beek en Donk opgericht en de plaatselijke ANJV-ers vonden het niet meer dan normaal, dat de Volkeltocht in logische handen was bij hen dan bij het ANJV.

Inmiddels hadden meerdere plaatsen zich aangesloten bij de tocht, die op de eerste of de laatste zondag in de Vredesweek wordt gehouden. In 1980 namen een kleine 20 groepen uit de

regio deel en stonden er 1.200 mensen aan de poort; in 1981 was het aantal groepen uitgegroeid tot 35 en ondanks de stromende regen stonden we met 2.000 mensen in Volkel. De fietsers hadden er gemiddeld zo'n 30 km nat pak-halen voor over gehad. Het lijkt niet overdreven van een dubbel aantal uit te gaan als het mooi weer zou zijn geweest.

Volkel staat in de belangstelling, omdat het Amerikaanse troepen herbergt, die de daar aanwezige atoomkoppen bewaken.

De F-16 zal dit jaar daarnaartoe komen en het protest tegen de nuclearisering van dit vliegtuig vormt thans hoofdpunt van de directe acties, die buiten het Volkeltochtgebeuren om, door het Nijmeegs Anti Kernwapen Overleg worden geïnitieerd.

In de loop van 1981 ontstonden die plannen. Groepen uit de regio werd verzocht medewerking te verlenen aan een demonstratie/manifestatie op 2e Paasdag a.s. Dat zou dan moeten worden gevolgd door een blokkade van de basis. Die gedachte heeft maar heel kort geleefd. De basis heeft 6 toegangen, beslaat een oppervlak van vele tientallen kilometers en de blokkade zou nauwelijks effect kunnen hebben. Vliegtui-

gen gaan bovendien door de lucht en daarbij is met een blokkade het functioneren nauwelijks te ontwrichten.

Het Anti Kernwapen Overleg wijzigde zelf de plannen en stelde een symbolische blokkade voor: De hoofdpoort van de basis zou gedurende de ochtenduren worden versperd door een zit-demonstratie. Tegen dit plan bestonden in de regio nogal wat bezwaren: de zaak kon uit de hand lopen; wie garandeerde, dat iedereen na enkele uren zou vertrekken? Ook al zouden de demonstranten zich geweldloos opstellen, zou de Militaire Politie dat óók doen? Was het mogelijk waterdichte afspraken te maken over het geweldloos laten afvoeren bij politie-optreden? Hoe kijkt de bevolking aan tegen dit middel, dat duidelijke associaties oproept met echte blokkades? (Dode-waard, munitietrein.)

Verskillende groepen lieten aan het AKO weten dat zij zich zouden distantiëren, als de plannen doorgang vonden. Het Vredesberaad Uden deed dat ook, met de aantekening, dat zij in dat geval zouden proberen zoveel mogelijk mensen/groepen daarachter te krijgen, wat de blokkade tot een

splintergroep-activiteit zou kunnen maken. De Volkeltocht-organisatie, waar als beschreven, bijna 40 groepen aan deelnemen, kon niet veel zeggen: zij heeft geen werkelijk bestuur of vertegenwoordiging. Wel zond zij een brief waarin gesteld werd, zonder daar ook maar enig oordeel aan te verbinden, dat dit middel niet het hunne was. Er werd afgesproken, dat in ieder geval degenen, die nauw betrokken bekend staan met de Volkeltocht, ook niet de vergaderingen van het AKO zouden bezoeken. Daardoor moest elke schijn worden vermeden, om betrokkenheid bij het blokkadeplan later in de schoenen geschoven te krijgen. Het IKV kwam op een regionale dag voor Zuid-Oost Brabant bijeen en besloot, dat een brief zou worden gestuurd naar het AKO, waarin werd gesteld, dat het IKV niet bereid was zich van de blokkade te distantiëren, hoezeer zij dit middel ook afkeurde.

Gesteld werd, dat het afvallen van vredesgroepen onderling als een succes door de 'haviken' zou kunnen worden ervaren. Om echter te voorkomen, dat zij (ten onrechte) daar toch in zou worden mee-gesleept, stelde zij alternatieven voor, die aan de pers zouden worden gepresenteerd, een hoogtepunt vormend gelijktijdig met de AKO-actie op de dag van de blokkade. Het zou dan duidelijk blijken, dat IKV-ers zich die dag met iets anders bezig hielden, wellicht aangehangen door vele anderen. De alternatieven bestonden in hoofdzaak aan het vroegtijdig stellen van vragen aan

alle overheids-lagen omtrent de wederzijdse hantering van de democratie en een demonstratie vanuit Brabant naar het Binnenhof, op het moment, dat de debatten over de nuclearisering van de F-16 aan de orde zouden zijn.

(1 kern uit het Zuid-Oost-Brabantse overleg vond de alternatieven prima, maar schaarde zich evengoed achter het AKO.) Overigens nemen aan het Anti Kernwapen Overleg ook de 3 Nijmeegse IKV-kernen actief deel, en spelen daar een actieve rol in. Zij hebben de blokkade-plannen ook wel zien zitten.

Het AKO beraadde zich op de nieuw ontstane situatie en vond zelf, dat één en ander pas zin zou hebben, wanneer massaal deelgenomen werd. Om die reden wijzigde zij haar plannen:

De demonstratie/manifestatie op 2e Paasdag gaat door, de blokkade niet.

Uit deze gang van zaken kun je een aantal dingen afleiden.

In de eerste plaats natuurlijk, dat tijd een rol speelt bij een goed overleg. Die tijd hadden wij zeker aan onze zijde. In de tweede plaats, dat een stuk redelijkheid nooit weg is. Maar wat belangrijk is, te constateren, dat een alerte reactie van alle groepen in een gebied, vereist is om een bepaalde zaak overeenkomstig de wensen van de meerderheid te regelen.

Het belang van een goed functionerend regio-overleg wordt daarmee onderstreept. Bovendien is het noodzakelijk, dat men de

haalbaarheid en de effectiviteit van acties, toetst aan een geheel.

Wat is het mogelijke antwoord vanuit de bevolking?

Wat is het af te dwingen antwoord van de politiek?

Welke momenten zijn van belang in een besluitvormings-procedure?

Hoe stuur je bij, zonder elkaar af te vallen? Dat laatste is een heel zwaar punt. Je distantiëren van een actievorm kan door het tegenkamp o-zo-makkelijk worden uitgelegd als een distantiëren van de organiserende actie-groep.

Dat zagen wij helemaal niet zitten.

We kozen in Brabant voor het dan maar er-tegenover zetten van een alternatief (waar naar ons inzicht eerder aan had moeten worden gedacht. . .).

De benadering vanuit het IKV naar de groep in Nijmegen heeft een aantal wegen opengehouden.

Gezamenlijk kunnen we nu aan de gang met het informeren van de bevolking (waar het AKO overigens al heel goed mee bezig is), over de atoomtaken van de F-16 en de uitruilfunctie daarvan.

Het mobiliserende werk is op die manier niet voor niets geweest. Dat is bruikbaar voor de Paas-activiteiten, en zeker ook voor de tijd daarna.

Het is te hopen, dat iedereen nu ook loyaal meedoet aan de bijgestuurde plannen.

*Peter Ronkes Agerbeek,
Kernenbegeleider Z-O Brabant*

De F-16 bij de Nederlandse industrie

In het Kernblad van december 1981 is een korte bespreking gegeven van de taken die de F-16's van de Nederlandse Luchtmacht binnen de bondgenootschappelijke verdediging van de NAVO zullen moeten uitvoeren. Maar er is nog een verhaal te vertellen over dit vliegtuig, dat in de nabije toekomst de enige straaljager van de Luchtmacht zal zijn, — namelijk het verhaal van de co-productie.

In 1975 werd, óók internationaal, gesproken van de 'wapenaankoop van de eeuw', toen België, Denemarken, Noorwegen en Nederland besloten om de F-16 aan te schaffen. Bij de toekenning van dit predikaat is weliswaar gerekend buiten het optreden van de Reagan-regering, maar zeker in de vóór-Reagan verhoudingen gold een bestelling van 348 F-16's voor 2,8 miljard dollar (prijspeil 1975) als een omvangrijke order.

Bovendien bestond er uitzicht, dat de vier landen aanvullende bestellingen zouden plaatsen, en ook werd de keuze van de 'Europese' landen als een belangrijke mijlpaal gezien op weg naar nieuwe verkoopsuccessen.

Nederland heeft als eerste land vervolgebestedingen geplaatst. Naast de 102 in 1975 bestelde toestellen, zijn in december '80 en '81 respectievelijk 22 en 18 F-16's besteld.

Volkel — Maj S. Heijboer zette op 18 januari de eerste F-16 bestemd voor de vliegbasis Volkel aldaar op de baan. Het toestel, dat regelrecht uit de Fokkerhallen op Schiphol kwam, zal worden gebruikt als 'sleutelkist' voor de Opleidingsafdeling F-16. Maar het toestel als zodanig blijft vlieggereed en zal regelmatig dus het luchtruim kiezen (foto).

Hoe om te gaan met buitenwettelijke acties?

Wij zijn vier IKV-ers uit twee Nijmeegse IKV-kernen, die actief betrokken zijn bij het Nijmeegse Anti-kernwapen-overleg (AKO). Vanuit deze betrokkenheid en omdat onze kernen in het stuk van Petre Ronkes Agerbeek "Hoe om te gaan met harde acties" in het Kernblad van maart 1982 genoemd worden, willen wij op dit stuk reageren. Wij willen vertellen hoe wij tegenover verdergaande acties staan en enkele opmerkingen maken over hoe in Brabant met een Nijmeegs voorstel voor een illegale actie is omgegaan (onder illegale acties verstaan wij acties van burgerlijke ongehoorzaamheid, acties die buiten de wet gaan).

Peter Ronkes schrijft dat als Den Haag niet de bevolking wil luisteren, de vraag rijst: wat kun je doen om je protest zodanig vorm te geven, dat Den Haag wel moet luisteren? De ervaringen in de strijd tegen de kernbepaling hebben ons geleerd dat massale mobilisatie van mensen alleen niet voldoende is. Den Haag heeft 21 november geheel links laten liggen. Het bleek ook onvoldoende de politici met redelijke argumenten te willen overtuigen. De CDA-atoompacifisten waar dat eerst wel gelukt was, draaiden in december 1979 toch weer bij en werden bovendien met lagere plaatsen op de verkiezingslijsten gestraft. Wij zijn daarom op het punt gekomen, dat we wel naar acties moeten zoeken die *boven* de parlementaire democratie en de legale vormen van inspraak uitgaan. Wij vinden dat illegale acties gerechtvaardigd zijn, nu legale vormen van protest in Den Haag nauwelijks indruk blijken te maken. Illegale acties moeten volgens ons aan de volgende criteria voldoen:

- ze moeten openbaar zijn;
- de middelen mogen met het doel niet in strijd zijn;
- door de actie moet het doel van die actie aan de bevolking duidelijk worden;
- de actie moet zo mogelijk massaal zijn.

Dit betekent dat we niet zonder meer voor 'harde' acties zijn. Harde acties zijn geen nieuwe wet. Ook zij moeten op hun effectiviteit beoordeeld worden. 'Harde actie' vinden wij ook geen goed woord. Wij hebben het over illegale acties, d.w.z. die buiten de geschreven wet staan.

Een voorbeeld

Voor veel Nijmeegse mensen, ook veel IKV-ers (ons ingesloten) is het Pierson-gebeuren in februari 1981 een doorbraak geweest. Het ging toen om het behoud van woonhuizen tegen een geplande parkeergarage aan de Piersonstraat in Nijmegen. Toen zijn verschillende vormen van illegaal verzet tegen de sloop van die huizen gebruikt: eerst kraken van de huizen, en later een combinatie van opgeworpen barricades, geweldloze zitblokkades en spontane massale verzamelingen van mensen op straat. Het gevolg van deze acties was niet, dat de actievoerders de sympathie van de bevolking verloren. In tegendeel, in deze situatie bracht het massale gewelddadige optreden van de politie niet de krakers en hun sympathisanten maar de politie zelf in discredit. Wel was het gevolg op politiek vlak, dat de komst van de parkeergarage verhinderd werd, hoewel de sloop van de huizen niet kon worden voorkomen. De toen gevoerde acties waren illegaal, openbaar, niet in strijd met het doel, voor iedereen duidelijk en massaal.

Dit gebeuren maakte ons duidelijk, dat illegale acties niet in alle situaties afgewezen kunnen worden. Aan de andere kant kunnen illegale acties ook niet zonder meer

goedgekeurd worden, als de legale middelen uitgeput zijn. Zeker na wat in september 1981 in Dodewaard is gebeurd, is in Nijmegen de overtuiging gegroeid, dat je zeer zorgvuldig met illegale acties moet omgaan. Deze zorgvuldigheid en voorzichtigheid leeft ook in het AKO, en bij de IKV-kernen die eraan meedoen.

Het AKO heeft nooit plannen voor een algehele blokkade van de vliegbasis Volkel gehad. Een symbolische blokkade van één van de zes ingangen voor de beperkte duur van vijf uur was het Nijmeegse voorstel. Wij hebben echter de indruk dat er bij Brabantse vredesgroepen de beeldvorming heeft plaatsgevonden, dat Nijmeegse actievoerders een plan voor een harde actie hebben uitgedacht en dit plan aan de regio Brabant willen opdringen. Met dit beeld werden wij geconfronteerd toen wij contact met mensen uit Brabant zochten, al voordat er concrete plannen waren. Herhaalde pogingen van het AKO om in gesprek te komen kregen weinig respons. De georganiseerde regiovergaderingen werden mager bezocht. Wij dachten dat de vredesgroepen in Brabant gewoon met andere dingen bezig zouden zijn. Via het Kernblad (maart 1982) moeten wij nu van Peter Ronkes lezen: "Er werd afgesproken (binnen de Volkel-tocht-organisatie), dat in ieder geval degenen, die nauw betrokken waren bij de Volkeltocht, ook niet de vergaderingen van het AKO zouden bezoeken. Daardoor moest elke schijn worden vermeden, om betrokkenheid bij het blokkadeplan later in de schoenen geschoven te krijgen".

Men heeft dus niet de moeite genomen om in een open dialoog serieus met elkaar over de plannen te praten, om tot een allerzijds bevredigende actieform te komen. Men was gewoon tegen de Nijmeegse plannen en heeft het gesprek geblokkeerd. Het gevolg was dat het AKO zich aanpaste en de symbolische blokkade niet door liet gaan. Maar deze gang van zaken vinden wij geen manier van omgaan van vredesstrijders onder elkaar. Laten we hopen dat onze volgende eenzijdige stappen om tot een open gesprek te komen tot een tweezijdige uitwisseling van ideeën over hoe het verder moet met Volkel zullen leiden.

Paul Baars
Peter Bemelmans
Winfried Huba
Ludger Schüling

Prof. Bromstraat 92-4
6525 BG Nijmegen

Naschrift Peter Ronkes Agerbeek

Hoewel ik het met de strekking van het artikel niet geheel eens ben staat het een ieder natuurlijk vrij om eigen gedachten rondom burgerlijke ongehoorzaamheid te koesteren. Wat betreft de relatie tussen en het gedrag van AKO, Volkeltocht en IKV-Brabant was er een voortdurend contact. Wederzijds waren we optimaal van elkaars plannen op de hoogte en voerden we hieromtrent prettig overleg, hetgeen o.a. blijkt uit mijn deelname aan persconferenties en spreekbeurten voor en tijdens de demonstratie. Wellicht had navraag bij de organiserende groep door de vier stellers een 'open dialoog' meer recht gedaan.

Tabellen behorende bij het artikel: 'Voor u, over u, zonder u' pag. 4

Sovjet berekening van het aantal systemen dat door de Russen als van 'middellange afstand' wordt omschreven

Tabel 1: aan Westerse kant

VS	FB 111	
	F 111	
	F 4	
	A-6/A-7	
		700

VK	SLBM	
	Vulcan	
	Buccaneer	
Frankrijk	SLBM	
	Mirage IV	
	IRBM	
		300
Totaal		1.000
		==

Tabel 3: aan Sovjet-zijde

	SS-20	
	SS-4/5	
	Backfire	
	Badger/Blinder	
Totaal		1.000
		==

De huidige systemen die door de Russen als van 'middellange afstand' worden omschreven

Tabel 2: aan Westerse kant

VS	FB 111	63
	F 111	164
	F 4	265
	A-6/A-7	68
		560

VK	SLBM	64
	Vulcan	56
	Buccaneer	60
Frankrijk	SLBM	64
	Mirage IV	33
	IRBM	60
		115
Totaal		855
		==

Tabel 4: aan Sovjet-zijde

	SS-20	175
	SS-4/5	350
	Backfire	45
	Badger/Blinder	350
	Fencer, Flogger en Fitter	2.700
	SS-N-5	30
	SS-12/22	?
Totaal		3.650
		==

282.2
1-1-1

IKV grijpt kans om dit met laten horen in New York

BCB/B

Het Pavoel

2-6-1982

CIRCULATIE

r houden dan ..... dagen

GEZIEN Volgens geadresseerde
fat. par. nog tk. aan

[Handwritten initials]

20

ingen:

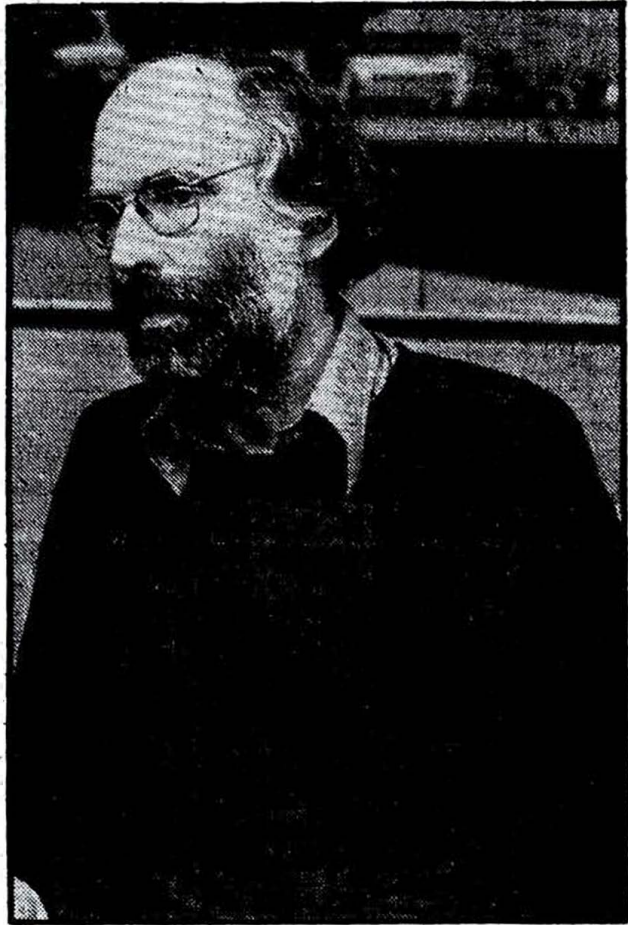
door HANS LEIJTE

DEN HAAG - "Het is best mogelijk dat wanneer ik namens het IKV de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties toespreek, dit voor een praktisch lege zaal gebeurt. Maar ik lig daar niet wakker van. Bij het IKV hebben we ons steeds op het standpunt gesteld: die toespraak bij de Verenigde Naties pakken we effe mee. Veel belangrijker vind ik mijn toespraak voor de grote vredesdemonstratie die komende zaterdag in New York wordt gehouden; daar wordt een half miljoen mensen verwacht."

Internationaal secretaris Wim Bartels van het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) maakt zich geen enkele illusie over de toespraak die hij op 23 of 24 juni voor de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York mag houden. Er is een kwartier spreektijd voor uitgetrokken. Het IKV is een van de tientallen organisaties, die tijdens de maandag begonnen VN-ontwapeningsconferentie hun standpunt mogen uitdragen. Bartels, die de ontwapeningsconferentie samen met het IKV-bestuurslid Philip Everts bijwoont, doet dit op verzoek van de vredesbeweging in de Verenigde Staten.

"We zijn er ons terdege van bewust dat we een van de talloze organisaties in New York zijn. Toch worden we daar gezien als een van de belangrijkste organisaties. We gaan er niet op eigen initiatief heen. Als IKV hebben we steeds gedacht, wanneer de Engelsman Bruce Kent van de CND (Campaign on Nuclear Disarmement) de Algemene Vergadering namens de Europese vredesbeweging toespreekt, dan is dat vol-

WIM BARTELS - "Die toespraak bij de Verenigde Naties pakken we effe mee."

zal hij de IKV-slogan „Help de kernwapens de wereld uit, om te beginnen uit Nederland” toelichten. Ook wil Bartels in New York een pleidooi houden voor de zogenaemde kleinstandenpolitiek. Het IKV vindt dat kleine landen als Nederland gezamenlijk een blok kunnen vormen tussen de bestaande machtshokken

"De Algemene Vergadering nam toen een prachtige slotresolutie over ontwapening aan, die in schoonheid bijna niet te overtreffen was. Voor ons staat echter vast dat de internationale politiek niet door de Verenigde Naties wordt gemaakt. De uitspraken die daar worden gedaan, zijn niet meer dan aanbevelingen

afgelopen maandag met de minister van buitenlandse zaken, Van Agt, bleef deze bij de weigering de vredesbeweging op te nemen in de officiële Nederlandse delegatie naar de ontwapeningsconferentie. Dat standpunt was al ingenomen door zijn voorganger Van der Stoep, ondanks een tegenovergesteld advies van de toenmalige regeringsfracties.

Bartels neemt het gesprek met Van Agt teleurstellend. "Hij heeft dan wel beloofd dat wij zoveel mogelijk hulp en bijstand van de officiële delegatie zullen krijgen, maar ik vind het nog steeds een gemiste kans van de regering ons niet in de officiële delegatie op te nemen. Landen als Engeland en Zweden doen dit wel. De regering had dit prachtig kunnen gebruiken voor het Nederlandse imago en er goede sier mee kunnen maken."

Bartels zegt ook geen enkele verwachting te hebben van de toespraak van premier Van Agt - in zijn hoedanigheid van minister van buitenlandse zaken - op 15 juni op de ontwapeningsconferentie in New York. "Tijdens het gesprek met hem zei hij dat de huidige regering niets anders kan doen dan de ontwapeningsgesprekken in Genève afwachten. Van Agt verwoordde dit door te zeggen dat hij bij de Verenigde Naties platgetreden paden zal bewandelen. Ik vind het tragisch dat Nederland op de ontwapeningsconferentie geen eigen gezicht toont. Nederland bedrijft een laffe politiek van schone handen als het om ontwapening gaat.

"Als IKV wordt ons altijd de vraag gesteld: welke houding neemt Nederland aan? Het is en blijft een enorme teleurstelling dat Nederland niet verder komt dan het op-

DEN HAAG - "Het is best mogelijk dat wanneer ik namens het IKV de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties toespreek, dit voor een praktisch lege zaal gebeurt. Maar ik lig daar niet wakker van. Bij het IKV hebben we ons steeds op het standpunt gesteld: die toespraak bij de Verenigde Naties pakken we effe mee. Veel belangrijker vind ik mijn toespraak voor de grote vredesdemonstratie die komende zaterdag in New York wordt gehouden; daar wordt een half miljoen mensen verwacht."

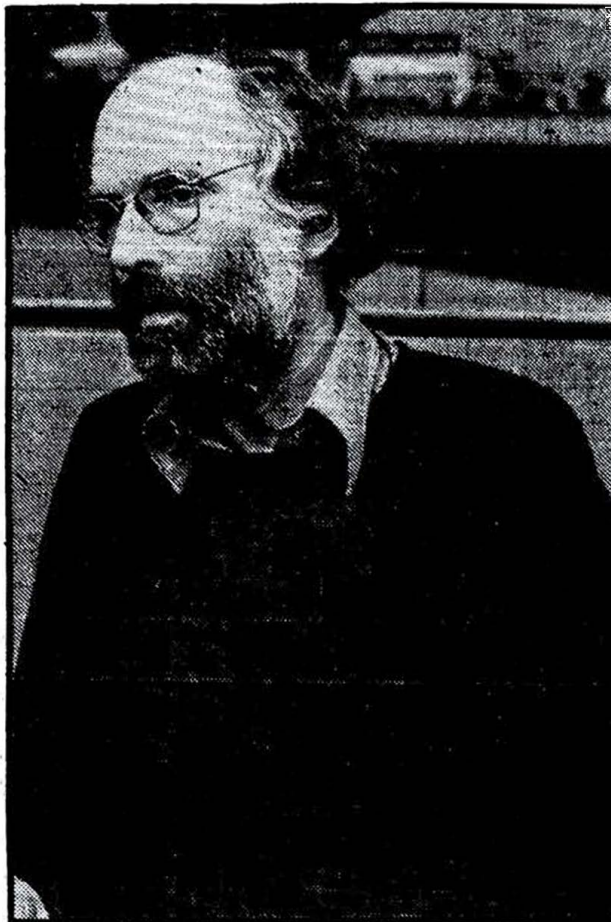
Internationaal secretaris Wim Bartels van het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) maakt zich geen enkele illusie over de toespraak die hij op 23 of 24 juni voor de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York mag houden. Er is een kwartier spreektijd voor uitgetrokken. Het IKV is een van de tientallen organisaties, die tijdens de maandag begonnen VN-ontwapeningsconferentie hun standpunt mogen uitdragen. Bartels, die de ontwapeningsconferentie samen met het IKV-bestuurslid Philip Everts bijwoont, doet dit op verzoek van de vredesbeweging in de Verenigde Staten.

"We zijn er ons terdege van bewust dat we een van de talloze organisaties in New York zijn. Toch worden we daar gezien als een van de belangrijkste organisaties. We gaan er niet op eigen initiatief heen. Als IKV hebben we steeds gedacht, wanneer de Engelsman Bruce Kent van de CND (Campaign on Nuclear Disarmement) de Algemene Vergadering namens de Europese vredesbeweging toespreekt, dan is dat voldoende.

"We zijn echter bestookt met telefoontjes van de Amerikaanse vredesbeweging, waarbij ons werd verzocht vanuit Europa ook onze stem in New York te laten horen. Daarbij werden argumenten gebruikt als: dat is erg belangrijk voor ons. Hieruit blijkt dat wij als IKV erg belangrijk zijn voor de vredesbeweging in Amerika. Maar de vraag is of de leden van de Verenigde Naties dit door hebben," aldus Wim Bartels.

Tijdens zijn toespraak voor de VN

WIM BARTELS - 'Die toespraak bij de Verenigde Naties pakken we effe mee.'

zal hij de IKV-slogan „Help de kernwapens de wereld uit, om te beginnen uit Nederland" toelichten. Ook wil Bartels in New York een pleidooi houden voor de zogenoemde kleinelandenpolitiek. Het IKV vindt dat kleine landen als Nederland gezamenlijk een blok kunnen vormen tussen de bestaande machtsblokken van de Verenigde Staten en de Sovjet-Unie; deze kleine landen zouden „hun nek moeten uitsteken" door te verklaren dat kernwapens nimmer op hun grondgebied geplaatst mogen worden.

De internationaal secretaris van het IKV benadrukt geen enkele verwachting te hebben van de ontwapeningsconferentie in New York, die tot 9 juli duurt. Hij verwijst daarbij naar de uitkomsten van de eerste VN-ontwapeningsconferentie, in 1978.

"De Algemene Vergadering nam toen een prachtige slotresolutie over ontwapening aan, die in schoonheid bijna niet te overtreffen was. Voor ons staat echter vast dat de internationale politiek niet door de Verenigde Naties wordt gemaakt. De uitspraken die daar worden gedaan, zijn niet meer dan aanbevelingen waar verder niets uit voortkomt. De meeste regeringen laten deze aanbevelingen lopen. Voor het IKV gaat het in New York in de eerste plaats om het leggen van contacten met vertegenwoordigers van de verschillende vredesbewegingen. Onze tweede bedoeling is contacten op te bouwen met kleine landen uit de Derde Wereld," aldus Bartels.

Tijdens een gesprek met vertegenwoordigers van de vredesbeweging

Van Agt

afgelopen maandag met de minister van buitenlandse zaken, Van Agt, bleef deze bij de weigering de vredesbeweging op te nemen in de officiële Nederlandse delegatie naar de ontwapeningsconferentie. Dat standpunt was al ingenomen door zijn voorganger Van der Stoep, ondanks een tegenovergesteld advies van de toenmalige regeringsfracties.

Bartels noemt het gesprek met Van Agt teleurstellend. "Hij heeft dan wel beloofd dat wij zoveel mogelijk hulp en bijstand van de officiële delegatie zullen krijgen, maar ik vind het nog steeds een gemiste kans van de regering ons niet in de officiële delegatie op te nemen. Landen als Engeland en Zweden doen dit wel. De regering had dit prachtig kunnen gebruiken voor het Nederlandse imago en er goede sier mee kunnen maken."

Bartels zegt ook geen enkele verwachting te hebben van de toespraak van premier Van Agt - in zijn hoedanigheid van minister van buitenlandse zaken - op 15 juni op de ontwapeningsconferentie in New York. "Tijdens het gesprek met hem zei hij dat de huidige regering niets anders kan doen dan de ontwapeningsgesprekken in Genève afwachten. Van Agt verwoordde dit door te zeggen dat hij bij de Verenigde Naties platgetreden paden zal behandelen. Ik vind het tragisch dat Nederland op de ontwapeningsconferentie geen eigen gezicht toont. Nederland bedrijft een laffe politiek van schone handen als het om ontwapening gaat.

"Als IKV wordt ons altijd de vraag gesteld: welke houding neemt Nederland aan? Het is en blijft een enorme teleurstelling dat Nederland niet verder komt dan het opvangen van het angstige verhaal dat er pas op de plaats moet worden gemaakt. Nederland zou de nek eens moeten durven uitsteken en een doorbraak moeten forceren door keihard te stellen dat op ons grondgebied geen plaats is voor kernwapens."

"Wat je nu krijgt, is dat er een steeds grotere verwijdering ontstaat tussen de regering en de mensen van de vredesbeweging," aldus de internationaal secretaris van het IKV.

IE
dagen
ens geadresseerde
t.k. aan

ACD 1617780

datum 21 JUN 1932

CO

b. / d. /

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: **BC - BOP.**

Bijlage(n):

Afachr.:

BO: **191.561.**

Betreft:

Stedelijk IKV-werkgroep Amsterdam en het 21 november-comité.

1. Onlangs werd bekend dat de stedelijke IKV-werkgroep in Amsterdam een kieswijzer gaat maken ter gelegenheid van de aanstaande Tweede Kamer-verkiezingen. Tot deze werkwijze is besloten vanwege het fiasco met de stroken-acties tijdens de gemeenteraadsverkiezingen.
2. Het Amsterdamse 21 november-comité, bestaande uit 20 IKV-leden, 15 samenwerkingsverbanders en 5 vrouwen voor vrede, is voornemens een stichting op te richten om zodoende gemakkelijker voor subsidiëring van activiteiten in aanmerking te komen. Het comité meent voor de volgende vier activiteiten financiële ondersteuning nodig te hebben:
  - onderwijsactiviteiten;
  - het opstellen van een brochure over civiele verdediging actuele acties, zoals 5 mei en 21 november;
  - het exploiteren van een ruimte welke als vredescentrum kan dienst doen.

Voor de eerste drie activiteiten wil men $\pm$ f 30.000,-- subsidie aanvragen.

Met het IKV-secretariaat in Den Haag is men reeds in overleg over het opstellen van de statuten.

Huizen, 3 september 1982

Aan de a.s. dienstplichtigen
geboren in de jaren 1964, 1965 en 1966

Hallo,

Over enige tijd ontvang je een oproep voor militaire dienst; misschien heb je die inmiddels al gekregen.

De reden waarom wij jou schrijven is als volgt:

In het kader van de landelijke Vredesweek (19 - 26 september 1982) zal op
dinsdag, 21 september a.s. om 20.00 uur
in de Goede Herderkerk aan de Crailoseweg

een avond gehouden worden met als thema:

" IN MILITAIRE DIENST !? "

Op deze avond zal o.a. een filmpje "Neighbours" vertoond en besproken worden. Na de pauze (met wat muziek) gaat ds. Jaap Roggeveen, legerpredikant te Ede, nader in op het onderwerp en vertelt over zijn eigen ervaringen binnen de krijgsmacht.

Kortom, op die avond komen zaken aan de orde, die "straks" ook voor jou van belang zijn.

Aangezien we er geen flauw idee van hebben of wij op deze avond 25 of 100 jongeren kunnen verwachten, eindigt deze brief met een antwoordstrookje.

Wil je het strookje vóór 15 september a.s. bij één van de onderstaande adressen brengen? Je kunt ook bellen dat je komt.

Wiebe Bordes, Wikke 50
Jan Broers, Boeg 8
Leida Bruijn, Thorbeckestraat 6, tel. 56601
Bart de Jong, Stern 14, tel. 50735

Je bent hartelijk welkom, zo je wilt met vriend of vriendin.

Hartelijke groeten,
namens I.K.V.-kern Huizen,

(Leida Bruijn)

Naam : . . . . .

. . . . (aantal) personen,

is van plan te komen op 21 september.

IKV koopt adressen aankomende militairen

door Johan Ollé Kutter

HUIZEN, woensdag

De gemeente Huizen heeft onlangs aan de plaatselijke IKV-kern tegen betaling adressen verstrekt van ongeveer 500 jonge mannen, die in de komende twee jaar in deze gemeente dienstplichtig worden.

Somma van f 70

Tegen de somma van f 70,- draaide de afdeling bevolking van Huizen het adressenbestand van de lichtingen 1964 en 1965 uit haar computer. Het IKV wilde over deze adressen beschikken om de jongeren volgende week dinsdag voor een voorlichtingsavond uit te nodigen met als thema „In Militaire Dienst !?”. De uitnodigingen zijn inmiddels de deur uit.

Zie verder pag. 5 kol. 8

Telegraaf 15/11/63

IKV

Vervolg van pag. 1

Volgens mevrouw Leida Bruyn van het plaatselijke IKV (Interkerkelijk Vredesberaad) is de informatie-avond bedoeld om „een steentje bij te dragen om de jongeren straks een bewuste keuze te kunnen laten maken om al of niet in dienst te gaan en ze te wijzen op de mogelijkheden die de Wet Gewetensbezwaren Militaire Dienst biedt.”

De heer Kemp zegt namens de gemeente Huizen dat de adressen zijn verstrekt op verzoek van de Commissie Vredesweek '82 in Huizen. „We zijn op het verzoek ingegaan omdat ons verteld is dat het niet om eenzijdige voorlichting zal gaan. Omdat het om een kerkelijke organisatie ging hebben we ook het goedkoop tarief dat voor kerken geldt toegepast.”, aldus de heer Kemp.

Bij de Vereniging van Nederlandse Gemeenten denken men echter dat de gemeente Huizen in strijd heeft gehandeld met het Ministerieel Besluit Bevolkingsovereenkomst : „Zo'n uitdraai is niet bedoeld om aan wie dan ook verstrekt te worden.”

Men zou zich kunnen afvragen of hier sprake is van de uitzondering die gemaakt wordt voor bevolkingsovereenkomstgegevens die ter dienste van de geestelijke zorg verstrekt worden aan kerken en kerkenverenigingen. Denk echter niet dat de plaatselijke NCG van Huizen der de NCG van Huizen nootschap valt, aldus de woordvoerder van de VNG.

GEMEENTEPOLITIE A P E L D O O R N.

INLICHTINGDIENST

nummer : 11914.
datum : 12 oktober 1982.

ACD	1638971
datum	14 OKT. 1982
Co	
b.	2 d. —

Aan: Het Hoofd van de
Binnenlandse Veiligheidsdienst,
t.a.v. Hoofd BOP,
's-Gravenhage.

Evaluatie:	Datum bericht: 12 oktober 1982;	Bijlage(n): 2.
------------	---------------------------------	----------------

Betreft: I.K.V.-kern-Apeldoorn.

Hierbij doe ik U een te Apeldoorn verspreide brochure van de I.K.V.-kern-Apeldoorn, alsmede een overzicht van de tot nu toe ontplooidde activiteiten door deze I.K.V.-kern, toekomen.

De brochure en het activiteiten-overzicht geven een duidelijk beeld van de opbouw en werking van de I.K.V.-kern-Apeldoorn. Naar de inhoud van deze bijlagen moge ik U dan ook verwijzen.

1) Tenzij andere rubricering vereist.

om voor ieder mens op aarde
te zorgen voor
goed en voldoende voedsel,
water, onderwijs
gezondheid en huisvesting
is per jaar ongeveer
50 miljard gulden nodig

dat is een ontzaglijk
groot bedrag

... ongeveer evenveel
als de wereld elke twee weken
uitgeeft
aan bewapening...

W I J D O E N E E N B E R O E P O P

U
OM U TOT HET UITERSTE IN TE SPANNEN
DE KERNWAPENS UIT DE WERELD TE HELPEN

1638971

WERKSTRUCTUUR VAN HET I.K.V. - APELDOORN

Grote I.K.V.-kern = alle leden
vergadert 1 x p. 2 mnd. inhoudelijk
1 x p. 2 mnd. huishoudelijk

- werkgroep KERKEN.
- werkgroep POLITIEK.
- werkgroep Kabaret.
- werkgroep PUBLICITEIT.
- werkgroep ONDERWIJS in samenwerking met andere vredesgroepen

Kleine I.K.V.-kern
sekt. t. l. afgevaardigde van elke werkgroep
vergadert 1 x p. mnd.
korrespondentie - plannen - voorstellen - besluiten - vraagpunten etc.

deze groepen werken autonoom en zij vergaderen 1 x p. mnd.

Sekretariat I.K.V. - kern Apeldoorn
Zwolseweg 32 - tel 211859
b.g.g. 664880

Om een beetje inzicht te krijgen in wat deze werkgroepen doen, vindt u op de volgende pagina's een korte inhoudelijke schets.
Wij hebben voor deze opzet in werkgroepen gekozen, opdat niet ieder zich in alles behoeft te verdiepen. Er kan s.h.v. een "specialisatie" ontstaan.
Bovendien kan ieder kiezen wat haar/hem het meeste aanspreekt.
In de inhoudelijke bijeenkomsten wordt geprobeerd bezinning en verdieping van kennis, inzicht en motivatie te verwezenlijken t.a.v. werkwijze van de groep als geheel en van iedere deelnemer afzonderlijk.
Huishoudelijke vergaderingen houden zich bezig met de verwerkte informatie uit de kleine kern, die veelal een organisatorische uitwerking vergt.
Als het geheel u aanspreekt en u kunt en wilt tijd vrijmaken want dat vraagt het wel - neemt u dan contact op met bovengenoemd adres.

werkgroep PUBLICITEIT

Tot de taak van deze groep behoort artikelen schrijven in de plaatselijke kranten en de vols. v.lj. bladen, die naar wij merken, zeer goed gelezen worden.
Echter ook publiciteit via stands op de markt, boeken- en informatietafels in ruigten voor activiteiten op vredesgebied gepieegd worden of daarmee te maken hebben.
Elk jaar werkt het I.K.V. mee aan de manifestaties op kulturele en politieke pleinsmarkten.
Dus publiciteit op zo ruim mogelijke schaal, b.v. ook via de regionale omroep. Dat is ook nodig om een zo groot mogelijke bekendheid te geven aan vredesactiviteiten. We hopen daardoor ook medewerking op welk gebied dan ook te krijgen van ieder die zich bij vrede betrokken voelt. Medwerking van ieder die het politieke getouwtraken de z.g. vredesonderhandelingen met vrij groot vertrouwen volgen. Vanuit de bevolking weten politici en militairen onder druk gezet worden om een andere koers te gaan varen.
Oost en west moeten eindelijk eens beginnen met vertrouwen in elkaar op te brengen. En wij kunnen niet hard genoeg werken om aan elkaar duidelijk te maken dat wij een andere wereld, zonder permanente bedreiging voor onze kinderen en kleinkinderen, moeten bevechten.
Door regelmatig gerichte publiciteit te doen uitgaan wil de werkgroep daarmee haar steentje bijdragen.

namens de werkgroep
Publiciteit:
B. Mulder - Loolersdreeg 605
telef. 422451

financiële steun hebben wij hard nodig, daar wij tot nu toe geen enkele subsidie genieten.
Uw bijdragen zijn van harte welkom op giro:
4012377 I.K.V. - kern Apeldoorn

Deze subgroep is één van de deelnemende groepen aan deze Onderwijswerk-
groep van de gezamenlijke vredesbewegingen. Mede-deelnemers zijn:

Stop de N.boom - de Vredeswinkel - de Wereldwinkel.

Deze werkgroep houdt zich bezig met vredesonderwijs op Middelbare scholen
en vormingsinstituten.

Oorlog en vrede houden terecht de gedachten en gevoelens van steeds meer
mensen bezig, zowel ouderen als jongeren. Voor met name deze laatste groep
is het geven van voorlichting en het praten hierover op scholen en in
vormingscentra van het grootste belang.

De vorm van de voorlichtings- en discussielessen kan uiteenlopen van een
"lezing" met discussie na, tot een "spel" waaraan alle leerlingen meedoen.

Dit wordt dan voorbereid met de betreffende leerkracht of leid(st)er.

Thesata die aan de orde komen zijn:

Kernwapens: -Help de kernwapens de wereld uit, om te beginnen uit Nederland
-doorbreken van het denken in machtsblokken;
-kerken en kernwapens;
-Apeldoorns grondgebied kernwapenvrij.

Militaire dienst:

-Hoe werkt de Wet Gewetensbezwaren Militaire Dienst?
-waarom weigeren militaire dienst?
-wat beweegt totaalweigeraars?
-discussies over vrede en veiligheid; binnen het leger

Sociale Verdediging:

-Sociale verdediging, een veiligheidssysteem, waarbij bevolking
en overheid op niet-gevalddadige wijze samen optreden om een
bezetting van buitenaaf of een machtsvername op ondemocratische
wijze van binnenuit te voorkomen, en zo dit faalt, op niet-
gevalddadige wijze verzet te plegen
-gevaldloze weerbaarheid: een houding en mentaliteit waardoor
Sociale verdediging wordt geleerd;
-Vredesfondsen uit defensiebelasting.

Welke militaristische tendenzen zijn er waarneembaar in onze samenleving?

Aktiviteiten op het gebied van het basis-onderwijs zijn ook dringend nodig,
maar bij gebrek aan menskracht is dat er nu nog niet van gekomen.

Het I.K.V. was daar al mee bezig, maar wacht op de hulp van mensen die
dit met ons willen gaan oppakken.

Verdere informatie over deze subgroep; Annette Piek

Ikkersdreef 701

tel. 338442

Deze subgroep de IKV-kern Apeldoorn richt zich in hoofdzaak met haar
aktiviteiten tot de plaatselijke kerken. Zij tracht dit te doen d.s.v.
gesprekken met de leden van de diverse kerken.

Een hoogtepunt vormt de jaarlijks weerkerende vredesweek in september.
Zo werd in 1981 als begin van de vredesweek een 24-uurs vasten gehouden.
In het kerkelijk centrum "de drie ranken" was toen een bezinningsweekend
waarbij verschillende aspecten van het werken aan de vrede in de balans-
stelling stonden.

Het blijkt dan steeds, dat veel mensen niet weten wat de gevolgen zijn
van de veranderingen in wapens sinds de 2e wereldoorlog. Bovendien zijn
zowel het Oostblok als het Westblok gevangen in het kwaad van de bewape-
ning, in het bijzonder het kwaad van de alles-vernietigende kernwapens.

Daarom willen wij hard blijven werken aan het stimuleren van de overtui-
ging dat deze kernwapens moeten verdwijnen uit de wereld. De kerken kunnen
hierbij een belangrijke rol spelen. Juist over de grenzen van de machts-
blokken heen kunnen kontakten ontstaan tussen christenen en tussen kerken.
Voor de Geest zijn immers geen muren en ijzeren- of bamboegordijnen.
Juist de christen die dit gelooft moet er van overtuigd zijn dat er geen
onoverwinnelijke machten zijn. Het kwaad is al overwonnen. We hoeven niet
te berusten in het kwaad. Wij zijn vrij voor verzet er tegen!
We hebben de taak onopstandig te zijn tegen alles wat in strijd is met
Gods verwachtingen van deze wereld.

Volgens ons zijn daarom kernwapens voor een christen geen legitieme
wapens. Het gebruik hiervan - of zelfs draigen er mee! - mag nooit op onze
weg liggen. Een christen moet een andere weg gaan. Zij moeten gaan op de
weg die Christus hen is voorgaan.

In gesprekken met de kerkleden willen we dan ook in de eerste plaats
praten over: wat Christus van ons verwacht en over de Hoop die in ons is!
We moeten niet blijven steken in het praten over: "de hoeveelheid wapens
van de tegenstander" of over "de vrijheid van godsdienst", of "een- of
tweezijdige ontwapening".

En dit zouden dan welenszoon zeer goede gesprekken kunnen worden!

namens de subgroep kerken: Henk Boot.

Niet voor niets krijgt het I.K.V. vaak van tegenstanders te horen dat zo veel een politiek wordt gedaan. Dat is ook zo!
 Vanaf de start van de campagne tegen de kernwapens in 1977 is duidelijk dat er politiek heel wat moet gebeuren, wil een andere veiligheidspolitiek een kans krijgen. Zo'n nieuwe veiligheidspolitiek moet ons wegvoeren uit het blokdenken dat ons al 35 jaar gevangen houdt.
 Daartoe werd door het I.K.V. die ene eenzijdige stap voorgesteld: "Kernwapens uit Nederland". Dat voorstel heeft veel beroering teweeg gebracht in politiek Nederland. Binnen het I.K.V. is er sinds 1977 studie verricht om de politieke kanten van dit voorstel duidelijker te maken. Dit mondde uit in een nota "Kleine landen politiek", die tijdens de formatie in 1981 aangeboden werd aan de formateurs. Deze nota verbindt ontwapening en ontwikkeling met elkaar en vraagt o.a. om een minister van ontwapening. De vredesbeweging draagt dus een alternatief aan om uit de huidige impasse te komen. Waar blijft de regering?

Om de "grote politiek" tot verandering te brengen is veel druk van onderop nodig, vanuit de politieke organisaties overal in het land, ook in Apeldoorn. Ook in onze woonplaats zijn veel mensen niet bereid zich door kernwapens te laten verdedigen.....Dit "nee" moet ook in de politieke kanalen doorklinken. De subgroep "politiek" richt zich dan ook op de politieke partijen en verbonden in Apeldoorn. Een greep uit de activiteiten:

= Bij landelijke verkiezingen probeert het I.K.V. samen met de plaatselijke afdelingen van partijen thema-avonden over kernbeveiliging te organiseren. Ook bespreking van het partijprogramma op dit punt is dan van belang.

= Voor de gemeenteraadsverkiezingen heeft het I.K.V. de partijen voorstellen gedaan voor in het partijprogramma. Kernwapenvrij verklaren van Apeldoorns grondgebied, geen vervoer en opslag, verbod tot bouw van atoomschuilkelders, openbaar maken van rampenplan o.a.

= Met de vakbond, tot nog toe alleen het FNV, is contact gelegd om samen een avond te beleggen. Ook in het FNV is een bezig met problemen van beveiliging en industrie.

= Verder worden er studie- en discussie-avonden georganiseerd, b.v. over het verband ontwapening en ontwikkeling.

= Overleg in landelijk verband met andere I.K.V.-kernen is ook een van onze werkzaamheden en uiteraard onderling overleg en vergaderen.

Wie belangstelling heeft voor het I.K.V.-werk in deze subgroep, is van harte welkom om mee te werken. Je moet uiteraard wel wat tijd ter beschikking hebben. Informatie en opgave bij: Hanni de Heer - van der Giesse

Goudsidsboeve 4 - Apeldoorn.

tel. 412098

"Komt vrienden in een ronde
 "Komt, strijders voor de vrede,
 "Wij willen u verkonden,
 "des werelds wel en wee..."

Met dit openingslied richt de kabaret-groep zich tot het publiek om de kernwapen-vaanzin aan de orde te stellen en alles wat daarmee samenhangt, zoals:

schuilkelders, met hun schijnveiligheid
 dreiging van verwoeste werelddelen
 we proberen hollanditig te verspreiden.

Met liedjes, beelden, teksten en sketches worden deze zaken op satirische en indringende wijze besproken en is altijd een losse eiker voor de discussie, die na ieder optreden volgt.

Wij willen spelen en roepen waar we maar kunnen: "Help de kernwapens de wereld uit, om te beginnen uit Nederland", want we moeten een andere belofte in herinnering brengen, n.l. van

Jezaja:

Toen,
 op zakere dag,
 flitste de kogel
 terug naar het geweer.
 Hij werd gevolgd
 door de scherven
 van een granaat,
 die zich verzamelden
 in de hand
 van een soldaat.
 Toen volgden alle kogels
 bommen en granaten,
 alle zwaarden,
 speren en messen.
 Ze volgden en flitsten
 de oude weg
 van haat en angst terug
 en de kommando's
 bestierden op de lippen
 van verbaasde generaals.

Wie zou daar niet voor willen staan, praten, denken, doen?!

namens kabaretgroep Corrie Tuk
 Venkelstraat 57
 tel. 664914

INTERKERKELIJK VREDESBERAAD (IKV) KERN APELDOORN.

- 080378 In de stedendriehoek verschijnt een artikel dat melding maakt van de ondertekening van een Manifest tegen de kernwapens door 14 inwoners van Apeldoorn. Deze beweging is gestart in september 1977 tijdens de I.K.V.-vredesweek; contactpersoon is Leoni Sipkes.
- 270478 Artikel in het Apeldoorns stadsblad waarin Leoni Sipkes steun vraagt voor de IKV-kern Apeldoorn.
- 260978 Art. in de N.A.C. van P.v.d.Vliet, namens de IKV-kern Apeldoorn, waarin wordt geprotesteerd tegen de mil. oefening Saxon Drive.
- 241178 Op 271178 vindt er in de Drie Ranken een IKV forum bijeenkomst plaats; in het forum zitten o.a. en, ; aanwezig ca. 70 personen.
- 090479 Art. in de NAC "Avondgebed" van P.v.d.Vliet.
- 240479 Vervolgartikel "Avondgebed" van P.v.d.Vliet.
- 050579 2e vervolgartikel "Avondgebed" van P.v.d.Vliet (alle in de NAC).
- 000579 vraagt vergunning voor een ballonnenwedstrijd op de culturele pleinmarkt; de ballonnen voeren de tekst mee: "Help de kernwapens de wereld uit, om te beginnen uit Nederland".
- 000779 Uitgifte van een IKV-stencil te Apeldoorn.
- 180779 Het IKV Apeldoorn vraagt medewerkers voor een enquête-onderzoek terz. kernbewapening in de wijk Zevenhuizen; het is de bedoeling om 12.000 personen te ondervragen.
- 061079 Art. in de NAC "De oorlog die nooit kwam" van P.v.d.Vliet.
- 190980 Het IKV Apeldoorn roept alle predikanten en pastores op om deel te nemen aan de IKV Vredesweek.
- 240980 In Ons Honk wordt een discussie- en filmavond terz. kernwapens en kernenergie gehouden; organisatie door o.a. IKV en Stop de N-bom.
- 000181 Herhaling filmavond in Ons Honk.
- 180281 In het Hof van Gelre wordt een PvdA-bijeenkomst gehouden terz. Vrede en Veiligheid; aanwezig zijn o.a. (IKV) en Henk Vredeling (ex-minister van defensie), in de pauze treedt de IKV-cabaretgroep op.
- 260381 Het IKV Apeldoorn brengt een bezoek aan de partnerstad Minden (BRI op uitnodiging van de Aktionsgemeinschaft Friedenswoche.
- 250481 Kraam op het Raadhuisplein.
- 020581 Kraam op het Raadhuisplein.
- 090581 Kraam op het Raadhuisplein.
- 200581 Gesprek tussen het IKV-kern Apeldoorn en de werkgroep Stop de N-bom Apeldoorn, waarbij wederzijdse problemen t.o.v. elkaar uit de wereld geholpen moeten worden.
- 020581 Art. in de NAC "IKV; een uitdaging" van P.v.d.Vliet.
- 140581 Art. in de NAC "IKV: een uitdagende verontschuldiging" van P.v.d.Vliet.

- 300781 Art.in de NAC waarin het IKV en de werkgroep Stop de N-bom een campagne aankondigen:
15 t/m 25-8-1981 : Cruise tegen de Cruise
19 t/m 27-9-1981 : IKV Vredesweek
24-10-1981 : Vredesfestival in Orpheus
Een 24-urige bezinningsbijeenkomst en vastenact;
in de Drie Ranken ter opening van de Vredesweek.
- 010981 Art.in de NAC "2 brieven over atoomwapens" van P.v.d.Vliet.
- 020981 Diverse art.in diverse bladen terz.de start van de IKV-vredesweek op 19 september.
- 280881 Groot artikel van Drs.Ben Mulder;lid IKV-kern Apeldoorn,terz. kernwapens in de Gereformeerde kerkbode.
- 080981 Art.in de NAC waarin het IKV Apeldoorn melding maakt van de start van een vredesproject op basisscholen.
- 180981 Art.in de NAC "Nietes" van P.v.d.Vliet.
- 290981 Art.in de NAC "Afscheid van de OSL-leugens" van P.v.d.Vliet.
- 290981 O.a.het IKV regelt vervoer op 10 oktober naar Bonn,alwaar een internationale vredesdemonstratie wordt gehouden.
- 021081 Tros-aktua bericht over IKV-lessen op basisscholen te Apeldoorn; dhr. stelt hierover vragen aan de Raad.
- 211181 Grote demonstratie te Amsterdam;vanuit Apeldoorn vertrekken enige bussen met deelnemers.
- 191281 Het IKV steunt een voorstel van de PPR/PSP Apeldoorn,dat plaatsing van kernwapens op Apeldoorns grondgebied verbiedt.
- 150182 In het Dwarshuis vindt een studieavond van het IKV en Novib over kleine landen politiek plaats;aanwezig is o.a.Wim Bartels,secretar buitenland van het IKV.
- 300182 Kraam op het Raadhuisplein.
- 160182 Het RPF Apeldoorn wijst het IKV-voorstel terz.kernwapens te A'doorr af.
- 300182 Art.in de NAC "Partne~~r~~stad in Polen?" van P.v.d.Vliet.
- 150282 O.a.het IKV-Apeldoorn behoort tot de ondertekenaars van een protes tegen de behandeling van de dienstweigeraar uit Zutphe
- 270282 Kraam op het Raadhuisplein.
- 270382 Kraam op het Raadhuisplein.
- 510382 In het Vrouwenhuis Apeldoorn vindt een thema-avond terz.kernwapens plaats;organisatie IKV en Vrouwen voor Vrede.
- 050282 De Onderwijswerkgroep vredesgroepen Apeldoorn wordt opgericht;deelnemers het IKV,Stop de N-bom en de Vredeswinkel.
- 000282 Uitgifte IKV stencil te Apeldoorn.
- 220482 In het Dwarshuis vindt een avond ter.Wapens en Werk plaats;organisatie het FNV,IKV en Stop de N-bom.
- 060582 Kraam en straattoneel op het Raadhuisplein.
- 130582 Kraam en straattoneel op het Raadhuisplein.
- 270582 Kraam en straattoneel op het Raadhuisplein.

- 040582 Leden van het IKV en het AEK stellen vragen aan de raadscommissie van volkshuisvesting, openbare werken en milieuzaken, terzake kernenergie en plutonium.
- 290582 Kraam op het Raadhuisplein.
- 110582 Avond in Orpheus i.v.m. de komende verkiezingen; o.a. fototentoonstelling van 21 november; sprekers van politieke partijen.
- 260682 Kraam op het Raadhuisplein.

Zitting 1982-1983

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door leden van de Kamer, met de daarop door de Regering
gegeven antwoorden

131

Vragen van het lid **Evenhuis** (V.V.D.) over het verstrekken van adressen aan het IKV door de gemeente Huizen. (Ingezonden 16 september 1982)

1
Heeft de Minister kennisgenomen van het bericht dat de gemeente Huizen onlangs aan de plaatselijke IKV-kern tegen betaling adressen heeft verstrekt van jonge mannen, die in de komende twee jaar in die gemeente dienstplichtig worden?

2
Is het waar, dat deze adressen aan het IKV ter beschikking werden gesteld voor een voorlichtingsavond met als thema «In militaire dienst»?

3
Acht de Minister de handelwijze van de gemeente Huizen in strijd met de letter en/of de geest van het Besluit Bevolkingsboekhouding? Zo neen, waarom niet?

4
Indien vraag 3 bevestigend moet worden beantwoord, wat denkt de Minister dan te doen? Beschikt hij over instrumenten om in de toekomst dergelijke «uitdraaien» van bevolkingsregisters tegen te gaan en – zo ja – is hij bereid die instrumenten te hanteren?

Toelichting

Zie «de Telegraaf», 15 september 1982.

Antwoord

Antwoord van Minister **Rood** (Binnenlandse Zaken). (Ontvangen 26 oktober 1982)

1 en 2

Beide vragen worden bevestigend beantwoord.

3

Het verzoek en de omstandigheid dat onder leiding van een legerpredikant het thema «In dienst ...?» zou worden besproken gaven burgemeester en wethouders van Huizen aanleiding het verzoek als «gerechtvaardigd met een niet-commercieel belang» in te willigen. Het Besluit bevolkingsboekhouding biedt in artikel 90, eerste lid juncto artikel 92, tweede lid, burgemeester en wethouders de ruimte een afweging als boven aangegeven te maken en op grond daarvan te besluiten de gevraagde informatie te verstrekken. Ik acht derhalve de handelwijze van burgemeester en wethouders van Huizen niet in strijd met het Besluit bevolkingsboekhouding.

4

De Minister van Binnenlandse Zaken heeft op grond van het huidige artikel 90, vierde lid, van het Besluit bevolkingsboekhouding de bevoegdheid te bepalen dat andere inlichtingen dan die welke worden gevraagd voor een ambtelijk doel, ter uitvoering van een wettelijke bepaling of ten dienste van de geestelijke zorg niet of slechts tot een beperkt aantal of in beperkte vorm of omvang mogen worden verstrekt. Deze bepaling vindt slechts

toepassing onder zeer bijzondere omstandigheden. Daarvan is in het verleden slechts éénmaal gebruik gemaakt. Ik zie in de informatieverstreking aan het IKV te Huizen onvoldoende aanleiding om toepassing van artikel 90, vierde lid te overwegen en daardoor inbreuk te maken op de beslissingsvrijheid welke burgemeester en wethouders in beginsel in kwesties als de onderwerpelijke hebben.

Sept 82

2.

Welke maatregelen zouden nodig zijn om het bovengenoemde percentage aanzienlijk terug te brengen? Hoeveel extra ambtenaren zou dit vereisen?

3

Is de Minister bereid, een door mij eerder gedane suggestie te overwegen, namelijk deze, om de uitkeringen voor individuele huursubsidie te integreren in de loon- en inkomstenbelasting, waardoor op eenvoudige wijze een sluitend systeem wordt verkregen?

Toelichting

Bij vraag 1: Zie de Telegraaf van 13 september jl.

Bij vraag 3: Zulks is mogelijk door bij voorbeeld aan de werknemersverklaring ter zake de loonbelasting c.q. de aangifte voor de inkomstenbelasting een verhuurdersverklaring toe te voegen en de individuele huursubsidie te verrekenen met de loon- of inkomstenbelasting.

---

van het lid **Evenhuis** (V.V.D.) aan de Minister van Binnenlandse Zaken:

1

Heeft de Minister kennisgenomen van het bericht dat de gemeente Huizen onlangs aan de plaatselijke IKV-kerk tegen betaling adressen heeft verstrekt van jonge mannen, die in de komende twee jaar in die gemeente dienstplichtig worden?

2

Is het waar, dat deze adressen aan het IKV ter beschikking werden gesteld voor een voorlichtingsavond met als thema «In militaire dienst»?

3

Acht de Minister de handelwijze van de gemeente Huizen in strijd met de letter en/of de geest van het Besluit Bevolkingsboekhouding? Zo neen, waarom niet?

4

Indien vraag 3 bevestigend moet worden beantwoord, wat denkt de Minister dan te doen? Beschikt hij over instrumenten om in de toekomst dergelijke «uitdraaien» van bevolkingsregisters tegen te gaan en – zo ja – is hij bereid die instrumenten te hanteren?

Toelichting

Zie «de Telegraaf», 15 september 1982.

ACD1643765

datum 25 NOV 1982

CO

b. 3 d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: **BC**

Bijlage(n): -3-

Afschr.:

BO: 194.116

Betreft:

IKV-discussiedag te Amsterdam.

Hierbij worden aangeboden uitnodiging, programma, discussiebijdragen en verslag van een IKV-discussiedag over actievormen tegen de kruisraketten, welke d.d. 6 november 1982 in het gebouw van de Hervormde Jeugd raad werd gehouden, naar de inhoud waarvan kortheidshalve wordt verwezen.

acti
worden
toege
gevoel
betreft

(vrijwillig) ...
vrijwillig ...
gevoel ...

Achteraf van het ...
aan de ...
in de ...

discussie over
maatschappelijke
verschillen

- vormen van burgerlijke ongehoorzaamheid
- vormen van tijdelijk verzet
- in hoeverre zijn dit belangrijk voor de openbare opinie?

DISCUSSIEBIJDRAGE VOOR DE STUDIEDAG OVER VORMEN VAN VERZET
TEGEN DE KRUISRAKET.

=====

1. Inleiding

De discussie over vormen van verzet tegen de kruisraketten is de afgelopen week in een stroomversnelling gekomen. In de pers verschenen berichten over een "Noodplan", waarin allerlei voorstellen tot burgerlijke ongehoorzaamheid zouden staan.

Een aantal mensen uit de vredesbeweging in Amsterdam (IKV, Vrouwen voor Vrede, Stop de N bom) stand aan de wieg van dit plan. Zij vonden dat de landelijke 'toppen' te lang op zich lieten wachten met voorstellen om de kruisraketten tegen te houden. En er was (is) haas geboden, want met een CDA/VVD regering in de maak is het zeker denkbaar dat besluiten over de Nederlandse medewerking aan de modernisering al in een veel eerder stadium worden genomen dan eind 1983, waarvan steeds sprake is.

Er wordt momenteel gesproken over actieve en passieve voorbereiding voor de plaatsing van kruisraketten op Nederlandse bodem. Maar het onderscheid is moeilijk te maken en het gevaar is groot dat de besluiten m.b.t. passieve voorbereiding later veel minder passief blijken dan het nu schijnt. Daarom nu al waakzaamheid, daarom nu al discussie over de actievormen die de vredesbeweging moet toepassen, niet alleen eind 1983 (als het feitelijk plaatsingsbesluit verwacht wordt maar nu ook al).

De makers van het Noodplan hebben de discussie goed op gang gebracht mede door de berichten in de pers, die - hopen op een stevige ruzie binnen de vredesbeweging - alle in's en out's uitgebreid heeft verslagen.

De discussie vindt uiteraard ook in Amsterdam plaats, als onderdeel van een discussie die binnen het gehele IKV gevoerd wordt.

6 november a.s. is niet de enige discussiemogelijkheid. Wij dringen er hierbij op aan dat jullie ook tijdens bijeenkomsten van de eigen kern over actievormen praten. Ook komt dit punt uitgebreid aan de orde tijdens de landelijke kernendag op 13 november a.s. en de vergadering van de Campagneraad op 27 november a.s. Deze discussiedag dient dan ook als voorbereiding op die andere discussieronden.

Niet alleen het IKV denkt na over de te volgen strategie tegen de kruisraketten, ook de andere vredesbewegingen doen dat. Op 11 december is er een bijeenkomst gepland waarop Stop de N bom, Vrouwen voor Vrede en het IKV in Amsterdam gaan bekijken op welke punten er plaatselijk samenwerking mogelijk is. Vervolgens is er dan in januari 1983 een zgn Activisten-congres, al waar de strategie landelijk wordt doorgesproken.

2. Het kader van de discussie

Toen de moderniseringskwestie in 1979 aan de orde kwam werd dat door het IKV beschouwd als 'een klus erbij'. De eigenlijke taak (de leuzen Help de kernwapens etc.) werd tijdelijk aangevuld met de strijd tegen vernieuwing en uitbreiding van kernwapens in plaats van strijd ten gunste van vermindering van kernwapens. In de afgelopen periode is die klus erbij steeds centraler een rol gaan spelen in de vredesbeweging. Dat is ook logisch: een concreet aangrijpingspunt is onontbeerlijk om de strijd tegen de kernwapens op brede basis te kunnen voeren. Het is belangrijk dat het kwaad waartegen je strijdt ook zichtbaar is. Er was een concreet actiepoint dat een enorm mobiliserende werking had.

Toch is het belangrijk in het oog te houden dat het IKV zich niet enkel tegen de kruisraketten richt, maar een bredere doelstelling

Natuurlijk, de kruisraketten mogen Nederland niet in, maar stel dat dat niet lukt, dan is dat nog maar een eerste stap, een eerste stap minder achteruit wel te verstaan. Daarom is het gevaarlijk van de kruisraketten een kwestie van buigen of barsten te maken voor zover dat buigen of barsten van de vredesbeweging zou betekenen. Plaatsing van kruisraketten zou dan een nog grotere klap voor de (Nederlandse) vredesbeweging worden en wij moeten in ieder geval voorkomen dat die klap een doodsklap wordt. Want zelfs als de raketten wel geplaatst worden, moeten wij doorgaan.

Dus: nu alle energie steken in de strijd tegen de kruisraketten, maar onze discussie er niet helemaal door laten bepalen.

Want de bewapening gaat verder. Tegenhouden van de kruisraketten zal politiek wel een sensationele overwinning zijn voor de vredesbeweging, maar militair is ze jammergenoeg niet zo'n succes. Want de kruisraketten zullen er waarschijnlijk toch komen, misschien dan wel niet op Nederlandse bodem maar dan toch wel buiten onze territoriale grenzen ter land of ter zee.

Bovendien, de bewapeningstechnologie kent zijn eigen dynamiek; er ligt al weer een nieuwe bewapeningsronde op de tekentafel. Wij lopen kans - als wij er nog zijn - dat er over 10 jaar nieuwe acties tegen die modernisering moeten worden gevoerd.

Het zal duidelijk zijn, wij moeten ons niet blindstaren op de kruisraketten. Ook als wij ze tegenhouden - en dat moeten wij met alle kracht proberen - dan is daarmee de bewapening nog niet teruggedraaid, laat staan dat er een nieuwe vredespolitiek is afgedwongen. We zijn er nog niet.

Bovenstaande is voor de discussie over acties tegen kruisraketten van belang; wij moeten ook bij deze acties rekening houden met onze veel bredere doelstelling, die voor de lange termijn geldt.

Voor zover dat mogelijk is zullen wij daarmee rekening houden in het kiezen van onze actie middelen tegen de modernisering.

3. Parlementaire democratie, fopspeen of machtsmiddel ?

Het IKV stelt zich ten doel een proces op gang te brengen van wederzijdse kernwapenvermindering, om te beginnen in Nederland. Het IKV kan een dergelijk proces wel op gang brengen, maar het besluit tot wapenvermindering kan zij zelf niet nemen, daartoe heeft zij niet de macht.

Wie heeft die macht dan wel? Democratie - er wordt gezegd dat wij in een democratie leven - duidt erop dat de macht aan het volk is (toebehoort). Maar ieder weet dat in de praktijk het volk bitter weinig aan zijn trekken komt. Bovendien: wie is of wat is 'het volk'. Het volk bestaat niet, ook al voelen landgenoten zich wel onderdeel van een volk.

Een land kent veel belangengroepen met uiteenlopende macht. Het getal geldt daarbij maar voor een klein deel: het is niet automatisch zo dat een groep van grote omvang meer macht verwerft. Veel belangrijker is de positie die een belangengroep in een samenleving inneemt. Vroeger sprak men van 'de 200 van Mertens', onlangs doker nog berichten op over een kleine groep mensen die in Amsterdam de dienst zouden uitmaken.

Het gaat dan vaak om zakenlieden, bankiers, militairen en uiter-aard politici.

Nederland kent een vertegenwoordigingssysteem dat men parlementaire democratie noemt. Dat systeem pretendeert de garantie te bieden dat de Nederlandse bevolking evenredig wordt vertegenwoordigd. Die pretentie maakt het systeem niet waar; lang niet ieder heeft evenveel mogelijkheid om in de volksvertegenwoordiging gekozen te worden. Bovendien hebben degenen die uiteindelijk als volksvertegenwoordiger gekozen worden weinig macht en staan ze onder druk om andere dan vertegenwoordigende rollen te spelen.

Buiten het parlement om wordt door banken, multi-nationals, militairen, ambtenaren etc. van alles voorgekookt en besloten. Daarbij is het systeem dat namens de bevolking het bestuur van het land vervult zo ingewikkeld geworden en zo verzelfstandigd dat het een machtsfactor op zich zelf geworden is.

Een heel ander probleem is dat in tijden van economische teruggang de keuze-kwestie belangrijker wordt. Niet ieder is tevreden te stellen, daarvoor ontbreekt de beschikkingsmacht over financiën. Dat probleem is overigens niet gekoppeld aan het stelsel van parlementaire democratie, wel maakt teruggang in de welvaart maatschappelijke tegenstellingen zichtbaar en blijkt de onmacht van het systeem om aan alle belangen recht te doen.

In de politieke actie is de visie op de parlementaire democratie (verder aangeduid met pd) en haar mogelijkheden om werkelijk vertegenwoordigend te zijn erg belangrijk.

Er zijn globaal twee opvattingen die elkaar in theorie uitsluiten, maar in de praktijk nog wel eens samengaan, die voor de discussie rond het verzet tegen de kruisraketten van belang zijn.

a. de anti-parlementaire opvatting

Volgens deze opvatting functioneert de pd niet democratisch. Het parlement is een speeltuin van van de bevolking vervreemde politieke navelstaarders. Deze machtselite heeft geen oog voor de belangen van de meerderheid van de bevolking, maar laat zich inpakken door economische, financiële en militaire machten. In de praktijk werkt het parlementaire stelsel als een doorgeefluik van gevestigde belangen, die niet de belangen van de meerderheid zijn. Het systeem beroept zich uiteraard wel op zijn vertegenwoordigende functie, legt nadruk op de democratische spelregels ("die wij met zijn allen hebben opgesteld en waaraan wij ons met z'n allen moeten houden") en is daarmee een fopspeen in de mond van de sluimerende burger.

Via het parlement is niet fundamenteel iets te bereiken, omdat het systeem kritiek inkapselt en ongevaarlijk maakt.

Het parlementaire systeem maskeert door zijn net van regels en verordeningen, zijn rechtssysteem het gewelddadige karakter van de samenleving.

Onze democratische verworvenheden, onze welvaart gaan wel ten koste van de bevolking in de Derde Wereld. Onze samenleving kent op allerlei manieren onrecht en geweld. Zgn. democratische regels functioneren in de praktijk ten gunste van welgestelden, minder draagkrachtigen hebben veel meer moeite om hun recht te halen. Het begrip structureel geweld heeft onder meer op dit soort ingebouwde onrechtvaardigheid betrekking.

De gewelddadigheid van de samenleving blijkt ook uit het gegeven dat het zich zelf zonder geweldsmiddelen (leger, militaire politie) niet in stand kan houden. Er valt niets te verwachten van het parlementaire systeem als het om verandering van de samenleving gaat.

b. de kritisch-parlementaire opvatting

Binnen deze opvatting is de pd het minst slechte systeem dat er momenteel is. In de samenleving zijn diverse belangengroepen die allemaal het volle pond eisen. Een systeem waar de verschillende belangen nog enigszins worden afgewogen is noodzakelijk om een brute confrontatie van verschillende belangengroepen te beteugelen.

In tijden van welvaart zijn de verschillende eisen die gesteld worden (meer geld voor onderwijs, gezondheidszorg, milieu, welzijnswerk etc. etc.) nog min of meer met elkaar te verzoenen. All vragen kunnen worden afgekocht.

Maar in tijden van economische teruggang moeten er keuzen gemaakt worden en kan niet iedereen alles krijgen. Dan moet een regering weer regeren, d.w.z. prioriteiten stellen en het geld zo verantwoord mogelijk verdelen.

De critisch-parlementaristen hebben wel degelijk critiek op het systeem, maar vinden dat het eerder versterking nodig heeft dan dat het volledig moet worden afgewezen. De buitenparlementaire acties (die niet persé anti-parlementaire acties zijn) moeten de democratie versterken en ervoor zorgen dat de parlementariër hun vertegenwoordigende rol zo goed mogelijk vervullen. Want die mensen staan voortdurend onder druk en staan bloot aan verleidingen om andere belangen dan die van hun kiezers te dienen; ze staan onder voortdurende druk van machtige belangengroepen, die over veel geld beschikking hebben.

De pd moet versterkt worden, de buitenparlementaire acties dienen als mond-op-mond beademing om de patient, die nogal wat kwalen heeft, bij bewustzijn te houden.

Deze twee opvattingen over pd zijn fundamenteel verschillend. Er wordt wel eens gesproken over het repressief tolerante karakter van het systeem. In de eerste opvatting zal men het systeem uitsluitend repressief vinden (behlave uiteraard als het om gevestigde belangen gaat). In de tweede opvatting zal men de repressieve elementen zeker onderkennen, maar ook mogelijkheden tot veranderingen (de tolerantie van het systeem, dat daarmee ook veranderbaar is) zien. In de eerste opvatting gaat het vaak om 'ons' tegen 'het systeem', de tweede opvatting ziet 'ons' als onderdeel van 'het systeem'.

In de eerste opvatting zal men geen vertrouwen hebben in de mogelijkheden van de pd om maatschappelijke veranderingen door te voeren. Omdat dáár de wezenlijke besluiten niet worden genomen, moet je je met acties ook niet op het parlement richten. Nee je moet zonder bemiddeling van het parlementaire systeem je doelen trachten te bereiken. B.v. door middel van stakingen loonsverhoging, d.m.v. kraken woonruimte e.d.

In de tweede opvatting zal men wellicht ook niet zoveel vertrouwen hebben in de politieke macht van het parlement. Maar daarmee wordt het systeem als zodanig niet afgewezen, omdat er niet onmiddellijk een beter alternatief voor handen is. Want wat is het alternatief, voor zover wij daar nu ervaring mee hebben? Een samenleving waar een regulerend element verdwijnt? Een samenleving waar de belangtengestellingen rechtstreeks worden uitgevochten? Wie heeft daar vooral baat bij? Meestal de sterke machthebbers, soms een klein aantal gedupeerden dat in staat is zich - ten koste van veel te verzetten (krakers b.v.)

Het zal duidelijk zijn dat de opvattingen over de rechtstaat in deze twee visies ook zullen verschillen.

In de eerste, anti-parlementaire richting zal men de rechtstaat als een instrument van heersres zien, waarvan je gebruik moet maken zo lang het in eigen voordeel is.

De critisch-parlementaire richting zal t.a.v. de rechtstaat zeker een kritische houding aannemen, maar opnieuw wijzen op het gevaar dat men met het afzweren van de rechtstaat het kind met het badwater weggooit. Want de rechtstaat biedt nog enige garantie dat machthebbers niet alles zonder meer kunnen doen.

De parlementaire democratie en de rechtstaat staan voor idealen die belangrijk genoeg zijn om nagestreefd te worden. (o.a. democratie en gelijke rechten voor individuën). Het gevaar is groot dat met het afzweren van deze twee onvolmaakte vormen ook inhouden verstoord worden. Beter is het, om - met verwijzing naar het ideaal - de slechte vorm te verbeteren.

Ook al ben je er niet van overtuigd dat het Nederlandse parlement t. a. v. het bewapeningsvraagstuk de enige baas in huis is, toch zal het negeren van deze baas niet automatisch tot een verandering ten gunste van ons ontwapeningsvoorstel leiden.

Het verschil tussen anti-parlementaire en kritisch-parlementaire opvattingen is met het bovenstaande onvolledig weergegeven. Het onderscheid zoals dat hierboven is gemaakt en toegelicht, dient om de discussie over de eigen plaatsbepaling te stimuleren.

Discussievragen:

- a. Hoe denken jullie over de twee hierboven geschetste opvattingen over de parlementaire democratie; welke aanvullingen zijn mogelijk?
- b. Aan welke benadering wordt in jullie groep de voorkeur gegeven en waarom?
(vragen voor kritische parlementaristen)
- c. Hoe kun je afdwingen dat het parlement de opvattingen van de bevolking ook werkelijk weerspiegelt?
- d. Op welke wijze is de parlementaire democratie te versterken?

4. Acties, algemeen

De IKV acties zijn tot nu toe uitgegaan van de vraag: Hoe is de volksvertegenwoordiging om te turnen?

In dit verband zijn twee opmerkingen te maken:

- a. De acties waren gericht op de volksvertegenwoordiging, vanuit de vooronderstelling dat daar de politieke beslissingen worden genomen. Met het ontturnen van politici is de politiek te veranderen.
- b. Uitgaande van een democratie, waarbinnen meerderheidsbesluiten worden uitgevoerd, is het getal van belang. Daarom moet een beweging die de politiek wil beïnvloeden haar kracht tonen. Zichtbaar moet gemaakt worden dat er heel veel mensen op actieve wijze betrokken zijn bij - in dit geval - de strijd tegen de kernwapens. Het begrip publieke opinie speelt bij IKV-acties een centrale rol.
- c. Het IKV heeft tot nu toe altijd acties gevoerd die tegelijkertijd uitgebreid werden beargumenteerd. Daardoor is mede de vredesbeweging zo groot geworden en is het IKV internationaal een voortrekker geworden.
Voortkomend uit de kerken, is het IKV - in ieder geval niet in haar beginperiode - geïdentificeerd met een bepaalde partijpolitieke stroming. Dat is wel degelijk van invloed geweest op de reacties vanuit het parlement; op een gegeven moment moest het IKV wel serieus genomen worden, de politici konden er niet meer omheen, vooral vanwege de kwaliteit van de argumentatie.

Nu laat het parlement zich uiteindelijk - zo ziet het er nu in ieder geval naar uit - weinig gelegen liggen aan de geluiden uit de samenleving. Soms wordt zelfs de verzuchting gehoord dat actievoerders de politici te veel voor de voeten lopen.

De vraag duikt dan ook op of er niet andere, sterkere middelen beproefd moeten worden.

De overstap, die gesuggereerd wordt is niet zo naar een stapje. De keuze voor sterkere middelen, en wij moeten dan toch vooral denken aan bepaalde vormen van burgerlijke ongehoorzaamheid (b.o.), betekent een breuk met het verleden, omdat het gaat om, zij het selectief en beargumenteerd, een wetsovertreding.

Maar er is nog een andere breuk met het verleden aan te geven, een breuk met het geloof in de kracht van argumenten.

Sterkere acties beperken zich niet tot argumentatie, zij richten niet zo zeer op het besluit, maar eerder op de uitvoering van de beslissing. Door met obstructie van de uitvoering van het besluit te dreigen, hoopt men alsnog het besluit te verhinderen. De verwachting is daarbij, dat de maatschappelijke onrust, de materiële schade, en eventueel het geweld de politici alsnog zal weerhouden het besluit te nemen.

Daarmee zijn we wel overgestapt van beïnvloedingsmiddelen naar machtsmiddelen.

Bij sterkere acties kan er nog iets spelen, n.l. het loslaten van de oriëntatie op de politiek.

Alleen als het al dan niet bereiken van een doel in eigen hand ligt is de oriëntatie van de actievoerder op de politici niet noodzakelijk, dan is er geen tussenschakel meer nodig. B.v. individuen kunnen door een kraakactie een woning verwerven, maar een huisvestingsbeleid kunnen zij zelf niet maken, behalve dan een beleid voor hen zelf.

Een belangrijke vraag is of de vredesbeweging het doel in eigen hand heeft of kan krijgen. Kun je zoveel volk mobiliseren dat die eigenhandig de kruisraketten - en het zal dan wel een blokkade worden - kunnen tegenhouden?

Een antwoord op deze vraag is van belang voor de acties die je gaat kiezen en de mate waarin je anderen (politici) nodig hebt. Als de kruisraketten niet feitelijk door de bevolking kunnen worden tegengehouden, dan krijgen de acties tegen de kruisraketten een symbolisch karakter, de acties zullen zich moeten richten op de regering en het parlement met vragen waar deze niet omheen kunnen.

Vormen van b.o. waarbij men bewust bepaalde wetten overtreedt teneinde een hoger doel te bereiken, zullen in dit geval getoetst moeten worden op het volgende :

- richt de actie zich op politieke besluitvormers
- is er brede maatschappelijke ondersteuning (te verwerven)

Bij het laatste punt dient dus te worden nagegaan of het gegeven dat wetten worden overtreden maatschappelijke acceptabel geacht wordt. Als die wetsovertredingen ook nog gepaard gaan met geweld, dan wordt de vraag naar de nachtsbasis dubbel relevant.

Wij moeten dus weten welke vormen van b.v. lijfelijk verzet effectief zijn, hoe het met hun symboolwaarde staat en hoe groot de kans op geweld is.

Los van hetgeen hier over b.o. staat, geldt nog de vraag naar het effect van bewuste wetsovertreding op de geloofwaardigheid van de rechtstaat als zodanig. Vandaag b.o., in het kader van het verzet tegen de kruisraket, morgen een vergelijkbare actieform, maar dan gepleegd door oud-strijders ten gunste van meer bewapening ...

Wat is het effect voor de toekomst? Allerlei groepen die op eigen houtje hun eigen gelijk trachten te halen en onderling slaags raken

Het is duidelijk dat er verschillende actiemogelijkheden zijn. Tegelijkertijd is niet alles te combineren en vullen niet alle actievormen elkaar zonder meer aan.

Discussievragen:

- a. Kan de vredesbeweging de kruisraketten op eigen houtje tegenhouden?
- b. Hoe beoordelen jullie de overstap : actie via argumenten naar actiedreiging met verhindering van de uitvoering van een besluit?
- c. Moet de vredesbeweging vasthouden aan het principe dat de acties herkend en ondersteund moeten worden door de 'publieke opinie'?
- d. Hoe beoordelen jullie - gezien het antwoord op vraag 2 - selectieve wetsovertreding en acties waarbij (eventueel) vormen van lijfelijk verzet gebruikt worden?

5. Acties, specifiek

In het noodplan staan een aantal suggesties voor acties, die voor een deel vallen onder de term burgerlijke ongehoorzaamheid. Alle acties zijn geweldloos, ook al bestaat de mogelijkheid dat b.v. een bezetting of blokkade wel een zekere vorm van overheids geweld zal uitlokken.

Maar behalve deze acties zijn anderete bedenken. Zo wordt b.v. aan een massale staking gedacht, of aan een omsingeling van de parlamentsgebouwen.

Vragen:

- a. Wat zijn volgens jullie geschikte (afhankelijk van de antwoord op de eerder gestelde vragen) actievormen?
- b. Op welke punten is het noodplan (derhalve) aan te vullen en te verbeteren?

N.B. Uiteraard is het belangrijk vragen die rijzen tijdens de discussie vast te houden en deze op de landelijke kernendag, 13 november a.s. aan Mient Jan Faber of Ben ter Veer te stellen.

IKV-Amsterdam
Oranje Nassaulaan 51
1075 AK Amsterdam
tel.: 73 68 69

164376794.116 (III)
Amsterdam, 9 november '82

Beste mensen,

Hierbij ontvangen jullie de beloofde samenvattingen van de verslagen van de verschillende discussiegroepen op de werkdag over nieuwe vormen van verzet tegen de kruisraket. Voor mensen die die dag niet hebben bijgewoont is het zinvol ook het voor die dag geschreven discussiestuk te lezen omdat de gesprekken hier in meerdere of mindere mate door zijn bepaald.

Wij hebben geen poging ondernomen een algemene lijn uit de verschillende gesprekken te destilleren. Dit wegens tijdgebrek, maar ook omdat de discussies nog niet behoeven te worden afgesloten maar juist verder gevoerd moeten worden. Het is daarom aan ieder het zijne/hare uit de samenvattingen te lezen. Wij hopen dat de samenvattingen aanzetten geven voor verdere gesprekken in de kernen en op de kernendag.

de voorbereidingsgroep,
Wiert Wiertsema
Hennie Oosterom
Nora Haagsma
Jan Meijer
Jaap van Kampen

Nog even een korte toelichting op de getypte tekst:
Wat in de tekst inhoudelijk is onderstreept (dus niet een kopje) kan misschien op de kernendag aan de orde worden gesteld, vragen die aan Mient Jan Faber of aan Ben ter Veer gesteld kunnen worden.

Samenvatting verslagen

Discussiegroep (1) - (gemeente)politiek

Iedereen in deze groep voelde zich kritisch-parlementair. Alle akties moeten gericht zijn op beïnvloeding van de besluitvorming in het parlement. Het werd essentieel geacht hierbij een zo groot mogelijke publieke steun te mobiliseren. Vorming, voorlichting en argumentatie werd centraal gesteld om te bewerkstelligen dat zoveel mogelijk mensen zich in het kader van het streven naar een echt democratisch veiligheidsbeleid inzetten voor de beïnvloeding van parlementariërs. Selectieve vormen van burgerlijke ongehoorzaamheid en wetsovertreding werden niet principieel afgewezen, maar openbaarheid van dergelijke akties werd essentieel gevonden. Men moet de consequenties van eigen akties ook op zich nemen. Dit is van belang om de bevolking niet van de beweging te vervreemden en geweldloosheid dient uitgangspunt te zijn. In dit verband had men een vraag aan Mient Jan Faber:

In hoeverre en om welke redenen vind jij dat wij ons bij een eventueel plaatsingsbesluit moeten neerleggen?

Een belangrijk deel van de groep vond dat de vredesbeweging er op dit moment te veel van uitgaat dat een plaatsingsbesluit onvermijdelijk is. Men vond dat de vredesbeweging hierdoor een veel te groot gebrek aan zelfvertrouwen uitstraalt. Er zijn allerlei aktievoorstellen bedacht om de publieke opinie en parlementariërs tegen een plaatsingsbesluit te mobiliseren. Een meerderheid van de groep vond dat op dit moment geen grote aandacht besteedt hoeft te worden aan een aktiestrategie voor het geval toch tot plaatsing besloten wordt. De kernen moeten vrij gelaten worden hier zelf over na te denken, men zou suggesties kunnen doen aan de kernen, maar een komplette strategie voor akties na een besluit tot plaatsing vond de meerderheid nu omgewenst. Radicalere aktievormen werden echter niet bij voorbaat afgewezen.

Aktievoorstellen:

- 1) Brievencampagne van burgers gericht op parlementariërs, waarvoor de vredesbeweging m.n. de achterban van CDA en D'66 moet mobiliseren.
- 2) In samenwerking met vakbonden organiseren van korte waarschuwingsstakingen.
- 3) Langdurige (symbolische) bezetting van het Binnenhof.
- 4) Ppniepeilingen gekoppeld aan handtekeningenaktie.
- 5) Het maken van een vredesfonds, waarin iedere medestander 1 gulden stort (thermometer van steun). Dit fonds gebruiken voor vredesactiviteiten, bijv. ondersteuning van stakingsakties.
- 6) Benaderen van jongerenorganisaties CDA, D'66 en ook de academische wereld (via VU druk op De Ruyter).
- 7) Geregelde straatmanifestaties met een symbolische uitstraling (bv. samenwerken met buddhistische monniken).

***

Discussiegroep (2) - (gemeente)politiek

In deze groep is men het erover eens dat het parlementaire systeem niet goed werkt. Enerzijds misschien te verklaren uit politieke desinteresse bij de bevolking, anderzijds doordat er bij parlementariërs andere belangen meespelen waardoor hun volksvertegenwoordigende functie wordt uitgehoud.

Er zijn correcties op dit systeem mogelijk maar bv. het voorstel van een volksreferendum houdt in dat er eerst gewerkt moet worden aan een groter politiek bewustzijn onder de bevolking. Als het gaat over kernwapens en we menen dat een meerderheid van de bevolking hiertegen is rijst de vraag hoe we dat duidelijk kunnen krijgen. Men kan dan ook denken aan een kleine groep mensen die de mening van de sluimerende meerderheid vertolkt en pressie uitoefent op het parlement (dus niet dreigen). (Echter wettelijk afdwingen dat het parlement luistert is onmogelijk) Bij buitenparlementaire acties om druk op regering en parlement uit te oefenen, moeten we er altijd op letten dat we grote steun van de bevolking behouden. De aard van de druk zal moeten worden afgemeten aan het doel van de actie. De doelen staan voorop, niet de vraag of de acties binnen- of buitenparlementair zijn. De doelen zijn: de besluitvorming beïnvloeden het plaatsingsbesluit tegenhouden; de totale bewapening verminderen. De groep is kritisch parlementair, niemand kan zich een alternatief voorstellen dat beter werkt. Blijven geloven dat het parlement om te turmen is (constant appel doen op de vertegenwoordigende functie van de volksvertegenwoordigers; de rol van argumenten moet een grotere plaats krijgen i.t.t. partij politieke belangen; de vredesbeweging staat voor democratisering van het defensiebeleid; ondanks tegenwerking is de vredesbeweging er in geslaagd de discussie op gang te brengen)

Het moment van besluit tot plaatsing kan voor sommigen een cruciaal moment zijn, zij voelen zich dan zodanig in hun waarden aangetast dat ze tot anti-parlementaire houding neigen. Men vond dat de beslissing tot actieve voorbereiding in feite plaatsing betekent. Niet bekend was of deze beslissing in de 2e kamer wordt genomen of behandeld. Men moet dit weten, zichtbaar maken om adequaat daarop te kunnen reageren.

Algemeen over acties concluderend (geen concrete actievoorstellen)

Lijfelijke acties worden mogelijk geacht, strekking noodplan oké, m.n. om op plaatselijk niveau acties te organiseren; men moet met acties dicht bij de mensen blijven.

***

Discussiegroep -- vakbonden

Deze groep is van mening dat het goed is als de vredesbeweging samenwerkt met de vakbonden op het raakvlak.

Ze kunnen samenwerken op het gebied van steun verlenen aan stakingen bij munitioneerfabrieken en hun gezamenlijke acties richten op conversie, alles onder het motto: streven naar vrede en gerechtigheid.

Een tweede aktiemogelijkheid zag men in het voordurend bestoken van 1e en 2e kamerleden met allerlei materiaal.

***

Discussiegroep - kerken

Deze groep heeft vooral naar aanleiding van pag. 5 t/m 7 van het discussiestuk gepraat. Het kerkpubliek werd overwegend parlementair geacht. Zelf was men zeer kritisch parlementair en dacht men vooral bij bepaalde jongere kerkleden aansluiting te hebben. Als "voorhoede" wilde men zich vooral richten op verbreding van de "kerkelijke" achterban en haar wijzen op haar po-

litieke verantwoordelijkheid in ons parlementair systeem. Men vraagt zich af of het IKV binnen de kerken nog wel een bredere basis kan bereiken.

Plaatsing van kruisraketten achtte men niet te voorkomen indien het plaatsingsbesluit niet voorkomen zou worden. Radicalere acties werden niet afgewezen, maar dreiging met obstructie is een weg die het IKV niet moet bewandelen, omdat het de basis van de beweging versmalt. Doelgroep in de kerken is de grote groep CDA-ers die tegen kernwapens is, maar ook niets van het IKV moet hebben.

Gerezen vragen die niet volledig uitgepraat konden worden, waren:

- 1) Verengt het IKV haar campagne niet al te zeer tot kruisraketten en kernwapens?
- 2) Zijn de politieke stellingnames van het IKV wel te verbinden met de exegese/verkondiging in de kerken?
- 3) Kun je als individu verder gaan dan waartoe je in de kerk wilt/durft op te roepen?
- 4) Hoe groot kan de spanning worden tussen het IKV als "voorloper" en de kerken als achterban die toch met de voorlopers mee moeten kunnen komen?

Geweldloosheid moet het label van de aktees van de beweging blijven.

Aktievoorstellen:

- 1) Analoog aan Amnesty-campagnes een brievencampagne gericht op CDA-parlementariërs, waarvoor kerkleden met (voorgedrukte) brieven benaderd moeten worden. Brieven vanuit de Evangelische achtergrond formuleren.
- 2) Lokale demonstraties op één dag, waarbij de leuzen moeten verwijzen naar het verloop van de onderhandelingen in Genève.

***

Discussiegroep - onderwijs

Parlementaire democratie is slechts één facet van de democratie. Een andere zou bv. economische democratie moeten zijn (kleinschaligheid). Wel is men heel kritisch op het parlementaire systeem maar wijst die niet af want men is er huiverig voor het recht in eigen hand te nemen. Verdergaande democratisering ter verbetering van de democratie is nodig en betekent niet alleen meepraten maar ook meebeslissen. Vanuit hun visie dat 80 % van de bevolking niet extreem links of rechts denkt, is de vraag belangrijk hoe je die mensen bereikt. Hoe mobiliseer je die? Onderwijs speelt hierbij een belangrijke rol en in dat onderwijs moet bezig gegaan worden met: hoe ga je met elkaar om?, leren om te luisteren etc. Daarbij is belangrijk om te geloven dat het anders kan en moet! het doorbreken van manieren van denken viel men steeds terug op goede argumentatie.

Over aktievormen: Vooraf stelde men moeilijkheden bij akties voeren vast: Wat voor geweld roep je op? Wat zijn de consequenties voor jezelf? en het ondernemen van de eerste stap.

De vredesbeweging kan niet in haar eentje de kruisraketten tegen houden. Probleem is wel, omdat er rekening moet worden gehouden enerzijds met de onrust die ontstaat wanneer er een positief plaatsingsbesluit valt tegen de meerderheid van de bevolking in en anderzijds met de goodwill die we hebben en moeten bewaren. Die publieke opinie moet bewerkt worden via voorlichting, argumentatie.

Na eventuele plaatsing moeten we eraan werken deze weer weg te krijgen. De vredesbeweging moet daarbij gerichte akties ondernemen die als ze buiten de wet vallen symbolische van aard zijn.

Mogelijke akties:

- demonstraties, massaal en periodiek (bv. sirenedemonstraties, iedere maandag van de maand om 12 uur)
- 21e ste van de maand: aktiedag
- oorlogsspeelgoed laten inleveren
- demonstratieve akties van 48 dagen lang op 48 plaatsen (bv. iedere dag in elke plaats één "kruisraket" wegdragen en dat dus 48 x 48)
- oudercommissies van scholen benaderen om in schoolwerkplan de vredesopvoeding op te nemen
- met kerst akties, op school organiseren
- landelijke aktiedag waar bv. op ludieke, brede wijze een soort referendum wordt gehouden met veel publiciteit.

***

Groene Amsterdammer, 29-9-1982

Brief Charta aan IKV

Voor vrede en een menswaardig bestaan

Ter gelegenheid van de Vredesweek heeft het IKV een brief ontvangen van de Tsjechische mensenrechtenbeweging Charta '77. In dit schrijven wordt steun betuigd aan het vredesstreven van het IKV, waarbij Charta - in de personen van de drie woordvoerders Anna Marvanova, Ladislav Lis en Radim Palous - een aantal eigen accenten legt.

De woordvoerders van Charta wijzen op de grote betekenis van het naleven van internationale overeenkomsten op het gebied van burger- en mensenrechten voor het behoud van de vrede, „aangezien het grootste gevaar voor het uitbreken van een oorlog voortkomt uit het niet respecteren van de waardigheid en vrijheid van een ander; door een ander niet als naaste te behandelen, maar als vijand die met bruto geweld moet worden bejegend”.

Charta verwijst onder meer naar een brief die men in augustus van dit jaar heeft gericht aan de regering van Tsjechoslowakije, „waarin we de overtuiging van het Tsjechoslowaakse volk naar voren heb-

ben gebracht dat herziening van de overeenkomst over het tijdelijk verblijf van sovjettroepen in de CSSR een belangrijke bijdrage van Tsjechoslowakije aan de ontspanning tussen Oost en West zou kunnen vormen.”

Op een vrij behoedzame manier wordt hiermee de netelige positie van Tsjechoslowakije, en met name van Tsjechen en Slowaken die democratische hervormingen zouden wensen, binnen de Russische invloedssfeer aan de orde gesteld. Aan het slot van de brief wordt de wens uitgesproken dat de samenwerking tussen IKV en Charta een steun zal zijn voor degenen in Tsjechoslowakije die zich „op integere wijze, maar niet altijd konform de denkbepelden van de autoriteiten” voor vrede en mensenrechten inzetten. „Daarom vragen wij jullie de huidige strijd tegen nukleaire bewapening te verbinden met intensief optekomen voor vrijlating van allen die gevangenzitten of anderszins worden vervolgd vanwege hun houding ten opzichte van mensenrechten, van vrede en samenwerking in Europa.”

Wagenaar (RPF) stelt opnieuw de invloed van Moskou ter discussie

(Van een onzer redacteuren)

APELDOORN — Opnieuw zal morgen het RPF-Tweede kamerlid Wagenaar (RPF) met de regering de degens kruisen over de invloed van de Sovjet-Unie op de kerwapendiscussie in ons land.

In tegenstelling echter tot een jaar geleden staat hij nu niet meer alleen. Het kersverse Tweede-kamerlid Voorhoeve (VVD) staat nu achter hem. Beiden hebben de VVD-minister van Binnenlandse zaken, Rietkerk, een serie indringende vragen over deze materie gesteld. Rietkerk wil daar morgen op antwoorden.

De voorgeschiedenis is bekend. Op grond van een aantal bekend geworden rapporten o.a. van het Amerikaanse Congres en de Westduitse Veiligheidsdienst, meende Wagenaar vorig jaar te moeten concluderen dat het IKV door de Sovjet-Unie betrouwd zou worden. Daarin zouden allerlei contacten een rol spelen, maar ook het feit dat Wagenaar aan de financiering van het IKV.

Forse taal

De interpellatie kwam hem op een forse manier door de toenmalige socialistische minister van Binnenlandse zaken Van Thijn te horen. Hij wilde van de beweringen van Wagenaar niets weten. Hij meende zelfs te moeten stellen: „Dat het zeer urgent is, dat eindelijk de sfeer gezuiverd wordt en de lastercampagne tegen het IKV wordt gestaakt. Er is geen schijn van bewijs voor de vele beweringen die de ronde doen”, aldus Van Thijn. Zodat hij tot de ferme uitspraak kwam: de campagne kan vanaf heden worden gestaakt!

Veel heeft die uitspraak niet geholpen. Want al is ondertussen Van Thijn door de verkie-

zingsuitslag van de regering afstel naar de oppositiebanken verwezen, Wagenaar heeft zich niets van zijn uitspraken aangetrokken. Opnieuw stelt hij het IKV en de invloed van de Sovjet-Unie op deze organisatie ter discussie.

Want ondertussen zijn deen van het vorig jaar nog niet ter discussie stande BVD-rapport „De verborgen factor in de Nederlandse discussie over kernwapens” en „Begeleidende acties in de campagne tegen de nucleaire wapens” in de openbaarheid gekomen. Uit die rapporten blijkt dat de internationale afdeling van het Centrale Comité van de Russische communistische partij wel degelijk haar invloed in ons land heeft doen gelden.

De rapporten werden gedeeltelijk in de publiciteit gebracht door de Daily Telegraph, de Telegraaf, de TROS en het tweede net van de Westduitse televisie. De publicaties veroorzaakten weer verschillende vragen van de kamerleden Stoffelen (PvdA) en Van Wieren (CDA). Zij wil...
...king van...
...schending van de wet betekent

Merkwaardig

Interessant is het antwoord op die vragen van de minister. Hij zal naar de schikbaarheid van publicatie van vertrouwelijke rapporten een onderzoek laten instellen. Tegelijk stelt hij dat het openbaar maken van gegevens waarvan geheimhouding geboden is, strafbaar is. Hierop staat een straf van zes jaar.

Merkwaardig is dat we, toen het IKV nauwkeurig op alle plaatsen van ons land publiceerde, daar niets over hebben. Dat wekt de indruk alsof het aan het daglicht brengen van subversieve activiteiten van onze tegenpartij in ons land strafbaar is geworden.

Inmiddels hebben zich weer nieuwe feiten voorgedaan, die het de regering moeilijk zullen maken de beïnvloeding van het IKV door de Sovjet-Unie te ontzenuwen. Bekend zijn de nauwe contacten die de Russisch Orthodoxe kerk met ons land heeft. Zo bezocht Metropoliët Denisneko, Mikhail Antonovich Filaret in de afgelopen jaren vijf maal ons land. Zijn laatste bezoek vond plaats tussen 23 en 30 november 1980. De redenen van zijn bezoeken zijn onbekend. Slechts weten we dat hij tweemaal onderscheiden is door het Kremlin voor zijn werk voor de „vrede”.

Dezer dagen bezoekt een andere Russische kerkleider ons land. Patriarch Nechayev Konstantin Vladimirovich Pitirim zal het IKV bezoeken. Slechts een beleefdheidsbezoek? Daarvoor is hij te belangrijk. Hij behoort immers tot een van de betrouwbaarste groepen voor het regime binnen de Russisch Orthodoxe Kerk.

Daarom heeft het Westduitse ministerie van Binnenlandse zaken...

in de DDR... (DKP) controleert. Interessant is daarbij het antwoord op de vraag welke rol de Westduitser Wolfgang Müller in het IKV speelt. Hij kwam tijdens de vorig jaar georganiseerde protestdemonstratie plotseling binnen het apparaat naar voren.

Overigens is het opvallend dat het IKV plotseling grote belangstelling voor Hongarije aan de dag legt en de belangstelling voor de DDR wat afneemt. Zou dit met de Westduitse publicatie iets te maken hebben?

In ieder geval heeft de nieuwe regering nu de gelegenheid om aan de bestaande onzekerheden en twijfels een einde te maken. Er zou al veel bereikt zijn wanneer de minister zich bereid toonde delen van de rapporten te publiceren. Daar is de gehele samenleving mee gediend.

Reform Dapblad
15/12/82

F

ACD 1645971

datum 15 DEC. 1982

CO

i. — d. —

1) Zo nodig andere rubricering aangeven.

Distr.: BC-BFA-HD

Bijlage(n):

Afschr.:

BO: 194.624

Betreft: Demonstratie Soesterberg.

Op zaterdag 9-10-82 werd in Soesterberg voor de vijfde keer gedemonstreerd tegen de kruisraketten. Aangevoerd wordt namelijk dat deze vliegbasis in Soesterberg een soort doorvoerhaven is van Amerikaanse atoomraketten.

De organisatie van de demonstratie was in handen van het IKV en de werkgroepen van Stop de N-Bom uit de regio Utrecht.

Vanuit Utrecht werd vanaf de Berenkuil door een groep mensen naar Soesterberg gefietst. De groep was circa 200 man/vrouw groot. Er waren geen duidelijke leiders in het peloton, zij het dat

d.m.v. een megafon het startsein gaf. Verder werden herkend:

Voor de rest veel PSP'ers en onduidelijke figuren.

Natuurlijk waren onder de wielrijders een aantal CPN'ers die van de gelegenheid gebruik maakten de aandacht te vestigen op de demonstratie tegen het OSL op 16-10-82. Op die datum vergadert die organisatie daar in De Flint, waartegen wordt geprotesteerd door het Anti Fascisme Komitee Amersfoort (AFKA).

De Utrechtse groep mengde zich onder de overige demonstranten. Aangezien voor de vijfde keer werd gedemonstreerd kon deze demonstratie worden beschouwd als een lustrum. Om die reden werd op het terrein van het bekende gebouw 'Kontakt der Continenten' een soort van monument onthuld.

De nodige onverstaanbare sprekers rondden de demonstratie af, de overigens zonder incidenten verliep.

-O-O-O-O-O-

Rietkerk: IKV treft geen blaam

(Van onze Haagse redactie)

DEN HAAG - Minister Rietkerk (binnenlandse zaken) heeft gisteren opnieuw uitdrukkelijk verklaard dat de vredesbewegingen IKV en Pax Christi buiten elke verdenking staan van openlijke of verhuide politieke samenwerking met Oosteuropese autoriteiten of door de staat gecontroleerde vredesbewegingen. Maar wel bevestigde de minister dat personen uit de anti-neutronenbomcampagne zowel heimelijk als openlijk systematisch met personen en groepen uit de Sovjet-Unie en Oost-Duitsland hebben samengewerkt.

De Tweede Kamer sprak met de VVD-minister over deze zaak naar aanleiding van het uitlekken van een geheim rapport van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD). De minister preees het BVD-onderzoek, dat zich heeft uitgestrekt over de periode van augustus 1977 tot februari 1981.

De minister zei dat uit het BVD-onderzoek was gebleken dat de contacten van de Initiatiefgroep Stop de Neutronenbom gericht waren op steun aan het Oosteuropese beleid. Door deze contacten met Oost-Europa is volgens de minister „de vredesbeweging met vervalsing bedreigd“ en heeft de Sovjet-bemoedening „kansen gekregen.“ Maar dat doet volgens hem geen afbreuk aan de sympathie die velen voor de anti-neutronenbomcampagne hebben.

De effecten van deze contacten zijn volgens de minister moeilijk te meten omdat de aanhang van de anti-neutronenbomcampagne „deels spontaan was en massaal.“ „Over het IKV spreek ik al helemaal niet. Het gaat alleen om bepaalde groepen en personen,“ aldus Rietkerk.

Campagne

De Initiatiefgroep Stop de Neutronenbom is in het najaar van 1977 een campagne gestart die een ongekend grote weerklank in Nederland gevonden heeft. De hoogtepunten waren een handtekeningenactie waaraan ruim een miljoen ondertekenaars deelnamen en een demonstratie van vijftigduizend mensen.

Volgens het BVD-rapport zijn er zeer regelmatige contacten geweest van personen uit Stop de N-bom met Russische en Oostduitse functionarissen, die duiden op overleg over het verloop van acties. Ook zijn er contacten geweest met internationale mantelorganisaties, spionagediensten en diplomaten. „De meningsvorming in Nederland is voor de Sovjet-Unie bijzonder interessant geweest,“ zei Rietkerk; hij vond dat het gebeurde tot „voortdurende waakzaamheid“ moet aanzetten.

Rietkerk weigerde op het verzoek van enkele linkse en rechtse partijen in te gaan om het desbetreffende BVD-rapport te publiceren. Het is wel vertrouwelijk bekend bij de kamero commissie voor BVD-zaken. Inmiddels onderzoekt justitie wie verantwoordelijk is voor het laten uitlekken van het BVD-rapport.

Woordvoerders van de linkse partijen waren er niet blij mee dat de kamerleden Wagenaar (RPF) en Voorhoeve (VVD) het BVD-rapport aan de orde hadden gesteld. Volgens onder anderen Lankhorst (FPR) werd hierdoor de hele vredesbeweging verdacht gemaakt. Volgens kamerlid Schutte (GPV) ging het echter om het vinden van de waarheid

Voorzitter Ben ter Veer van het IKV zei in een reactie op het kamerdebat: „Uit het debat is weinig nieuws naar voren gekomen. Blijkbaar wordt er in het BVD-rapport niets hard gemaakt. Rietkerk heeft duidelijk verklaard dat zowel het IKV als Pax Christi hier buiten staat. Wij hebben giften noch instructies ontvangen, we zijn ideologisch niet beïnvloed. Ik ben niet onder de indruk van de beschuldigingen aan het adres van bijvoorbeeld de actiegroep Stop de Neutronenbom. Het zijn slechts vage toespelingen. Ik krijg de indruk dat men de eenheid binnen de vredesbeweging wil breken door enkele groeperingen zwart te maken. Dat zal ze niet lukken.“

A-D 27-12-82

Rietkerk: Geen geld Oostblok voor IKV

Van onze Haagse redactie

DEN HAAG — Minister Rietkerk (binnenlandse zaken) heeft gisteren in de Tweede Kamer verklaard geen aanwijzingen te hebben dat de vooraanstaande vredesbewegingen als het IKV en Pax Christi worden gefinancierd vanuit Oost-Europa.

Hij kon voorlopig alleen vaststellen dat „de regering en de vredesbeweging de grootste waakzaamheid moeten betrachten en alert moeten zijn inzake de beïnvloeding.”

PvdA, D'66 en de kleine linkse fracties vonden dat Rietkerk de vredesbeweging in de verdachtenbank houdt door te zeggen dat er wel degelijk van beïnvloeding sprake is maar te weigeren de rapporten daarover openbaar te maken.

Niet te meten

De BVD had de regering gewezen op pogingen van de landen van het Pact van Warschau, waaronder vooral de Sowjetunie en de Duitse Volksrepubliek, de vredesbewegingen te beïnvloeden. Dat gebeurt voor een deel openlijk via propaganda en voorlichting en voor een deel in het geheim. Het effect van de beïnvloeding is niet te meten.

Rietkerk wil de betreffende rapporten van de BVD geheim houden. Hij heeft ze wel overgelegd aan de Tweede-Kamercommissie voor de inlichtingen- en veiligheidsdienst.

Justitie onderzoekt op het ogenblik hoe delen uit de rapporten in de openbaarheid zijn gekomen.

Als daartoe aanleiding is zal Rietkerk maatregelen nemen om herhalingen te voorkomen.

'Oostblok wil discussie kernwapens beïnvloeden'

28 p. 2
IKV

Den Haag — De Sovjet-Unie en andere Oost-Europese landen proberen de kernwapendiscussie in Nederland via personen in de vredesbeweging te beïnvloeden.

Dit zei minister Rietkerk (VVD, binnenlandse zaken) gisteren in de Tweede Kamer tijdens het spoeddebat over het geheime rapport van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD), een rapport dat beïnvloeding van de Nederlandse vredesbeweging door de Sovjet-Unie in de jaren 1977-1981 zou bewijzen.

De BVD is enkele mensen op het spoor gekomen die „de Sovjet-bemoedens een kans hebben gegeven”. Zij maakten deel uit van de Stop-de-neutronenbom-actie, maar hun organisatie wist van deze contacten „kennelijk” niets af.

Rietkerk weigerde het rapport openbaar te maken, waar vooral linkse partijen in de kamer op aandrongen. Alleen in de bealoten kamercommissie voor de BVD kan erover worden gesproken, vindt de bewindman.

De Telegraaf en TROS-Aktua hebben passages uit het geheime rapport gepubliceerd of voorgelezen op de televisie. Onderzocht wordt of zij hiermee strafbaar hebben gehandeld, aldus Rietkerk. Het CDA drong sterk aan op vervolging van TROS-Aktua.

Rietkerk herhaalde de opvatting van zijn voorganger Van Thijn dat het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) geen bindingen heeft met Oost-Europa of geld ontvangt van de Sovjet-Unie. Uit het BVD-rapport blijkt, dat het IKV buiten elke verdenking staat.

Volgens Rietkerk, die verantwoordelijk is voor de BVD, wijst het rapport dat „beperkte goesten ontvankelijk zijn

weest voor heimelijke beïnvloeding” door de Sovjet-Unie. Sommige mensen stelden zich open voor contacten met Oost-Europeanen, anderen zijn „onbetwust instrument” geweest.

Bepaalde personen hebben herhaalde malen voor en na grotere vreedemanifestaties besprekingen gevoerd met belangrijke partijfunctionarissen uit de Sovjet-Unie en andere Oost-Europese landen”, aldus Rietkerk. Dit gebeurde naar het oordeel van de BVD zo vaak, „dat zich de suggestie opdringt dat hier sprake was van voorbesprekingen en nabesprekingen”. Rietkerk meent dat deze zaak „voortdurende waakzaamheid” van de regering vraagt.

De linkse partijen in de Kamer uitten felle kritiek op de initiatiefnemers van het spoeddebat, Wagenaar (RPF) en Voorhoeve (VVD). Volgens links proberen deze partijen de vredesbeweging in een kwaad daglicht te stellen. „Dat is een verdachtmaking van de bonderduizenden die verontwaardigd zijn over de mogelijke plaatsing van nieuwe kernwapens”, meende het PvdA-kamerlid Stoffelen. Volgens de socialist is er geen enkel bewijs voor steun van de Sovjet-Unie aan de vredesbeweging in Nederland.

Ook vroegen enkele kamerleden naar mogelijke beïnvloeding van de vredesbeweging door de Verenigde Staten. De BVD heeft dit niet onderzocht, aldus Rietkerk. „De relatie met deze NAVO-bondgenoot is natuurlijk anders dan met Warschau-pactlanden”, stelde de minister.

o Rietkerk

'Vredesdiscussie gestuurd en gefinancierd door Moskou'

Op donderdag 16 december zullen de beide Kamerleden Joris J. C. Voorhoeve (VVD) en Aat H. D. Wagenaar (RPF) de minister van binnenlandse zaken, J. Rietkerk, interpellieren over "de verborgen factor in de Nederlandse discussie over kernwapens". Het zal bij die interpellatie onder andere gaan over een uitgelekt BVD-rapport dat bovengenoemd onderwerp als titel draagt. Uit dat rapport zou moeten blijken, dat de Internationale Afdeling van de Communistische Partij van de Sovjetunie (ID-CPSU) en het daaronder ressorterende pro-Sovjetrussische mantelwezen vergaande bemoeienis heeft gehad met de in ons land gevoerde discussie over de neutronengranaat en het kernwapen.

Nu is bedoeld BVD-rapport nimmer in mijn bezit gekomen, zodat ik wat dit rapport zelf betreft, slechts kan afgaan op de gedeelten, die via enkele media (in chronologische volgorde: The Daily Telegraph, De Telegraaf, Tros-Actua en Zweites Deutsches Fernsehen) zijn geciteerd.

Het staat wel vast dat de huidige minister van binnenlandse zaken zich van deze materie niet zo gemakkelijk zal kunnen afmaken als zijn ambtsvoorganger Van Thijn. Toen deze vorig jaar september door het Kamerlid Wagenaar in mondelinge vragen aan de tand werd gevoeld over in Amerikaanse rapporten beweerde sturing van de Nederlandse vredesbeweging, antwoordde hij "dat er voor suggesties zoals de laatste tijd gedaan, suggesties die ook doorklinken in de vragen van de geachte afgevaardigde, in het geval van het IKV geen bewijzen bestaan, noch spijkerhard noch boterzacht."

Daarmee gaf de minister al impliciet te kennen dat er binnen de Nederlandse vredesbeweging andere groeperingen zijn waar wel spijkerhard of boterzachte bewijzen voor Sovjetrussische bemoeienis kunnen worden gevonden. Men hoeft daartoe niet eens toegang te hebben tot de interne stukken van de BVD. Het is geen geheim dat de actie tegen de neutronenbom vanuit de CPN is opgezet in nauw overleg met communistische zusterpartijen in Oost en West en het pro-Russische mantelwezen. In het Oostduitse partijblad "Neues Deutschland" van 24/25 december 1977 kan men bijvoorbeeld lezen dat de President van de Wereldvredesraad, Romesh Chandra, die maand overleg heeft gevoerd met de initiatiefgroep tegen de Neutronenbom, waarmee het IKV plaatselijk en landelijk nauw samenwerkt.

Wereldvredesraad

Uit de gedeclasseerde stukken van de Amerikaanse inlichtingendienst CIA is bekend dat deze Wereldvredesraad zich in de periode 1977-1979 zeer intensief met de vredesdiscussie in West-Europa heeft bemoeid. De hele actie tegen de neutronenbom, die begon met een "Verklaring" van het Russische persbureau Tass op 30 juli 1977, werd in belangrijke mate gestimuleerd en begeleid door de Internationale Afdeling van de CPSU, waarvan Boris N. Ponomarev het hoofd en Vadim Zagladin het plaatsvervangend hoofd is. Deze ID-CPSU geeft leiding aan een geheel van 13 pro-Sovjetrussische mantelorganisaties die per jaar minimaal 63 miljoen dollar van de Sovjetunie ontvangen.

Naar buiten toe is het communistisch karakter van deze organisaties niet altijd herkenbaar. Eén van de organisaties is bijvoorbeeld de Christelijke Vredesconferentie (CFK) in Praag die door de CPSU wordt gebruikt om de discussie in de kerken en de oecumenische beweging te sturen in een richting die het Sovjetrussische beleid ten goede komt. Dat communistische partijen zich bedienen van religieuze organisaties is op zich niet nieuw. Vrijwel alle Oost-Europese specialisten geven toe dat de Russisch-Orthodoxe Kerk door het Sovjetrussische regime wordt gebruikt voor propaganda en buitenlandse politieke doeleinden.

Wat de vorige Russisch-Orthodoxe Patriarch Alexej al in 1971 verklaarde, nl. dat de kerk de vredelievende politiek van de staat steunt, is door zijn opvolger Pimen vele malen herhaald. Zo verklaarde Pimen kort na zijn benoeming op 18 december 1972 in een telegram aan de toenmalige premier Kosygin: "Door van het begin af aan een actief aandeel te hebben in de vredesbeweging, heeft de Russisch-Orthodoxe kerk met alle middelen, die te harer beschikking staan, de politiek van de Sovjet-Unie gesteund. Haar stem wordt gehoord door het medium van haar vertegenwoordigers die uitspraken doen tijdens diverse internationale en interkerkelijke forumbijeenkomsten voor vrede en veiligheid."

Hoe juist dit is, heeft IKV-vertegenwoordiger Wim Bartels in mei van dit jaar nog op een door de Russisch-Orthodoxe Kerk georganiseerd congres kunnen ervaren. De Russisch-Orthodoxe Kerk speelt een dominerende

door J. A. E. Vermaat

de rol in de CFK en heeft ook contacten met in ons land opererende vredesbewegingen (vooral Pax Christi). Verder onderhoudt deze kerk hartelijke betrekkingen met de sterke links georiënteerde Nationale Raad van Kerken in Amerika (NCC).

Contacten

Het internationaal Departement van de CPSU is niet slechts belast met het geven van leiding aan en sturing van een groot netwerk van mantelorganisaties, maar onderhoudt ook de contacten met zusterpartijen in de niet-communistische wereld. Achter de verklaring van 28 Communistische Partijen op 8 augustus 1977 waarin "het barbaarse karakter van het neutronenwapen" aan de kaak werd gesteld, zat vooral het Internationaal Departement en de Oostduitse Socialistische Eenheidspartij. Met vertegenwoordigers van het Internationaal departement hebben ook personen binnen de Nederlandse vredesbeweging intensieve contacten gehad.

In een interview met de Weense *Arbeiter Zeitung* van 21 mei 1982 zegt Zagladin dat alle Sovjet-russische deelnemers in de vredesdemonstraties in Wenen, Amsterdam of Brussel met geld uit het Sovjet-russische vredesfonds werden betaald. Wordt door een Nederlands bewindsman in de volksvertegenwoordiging elke verwijzing naar Russische bemoeienis met en belangstelling voor de Nederlandse vredesbeweging als "lastercampagnes" afgedaan, de Russen zelf zijn zo eerlijk toe te geven dat zij zich wel degelijk actief met die vredesbeweging inlaten, óók financieel.

In een Wereldvredesraaduitgave, *New Perspectives* (1982, No. 3) doet de vice-voorzitter van het Sovjet-vredesfonds, Maslin, ook nog een duit in het zakje door te stellen dat acties tegen de kernwapens mede vanuit zijn fonds worden gefinancierd — en dan doet hij niet slechts op van staatswege gesanctioneerde "demonstraties" in het Oostblok. Waarom zouden wij ontkennen wat de Russen zelf (impliciet) toegeven?

Belangrijker dan de financiering van enkele activisten of bewegingen binnen de vredesbeweging is de organisatorische en politieke sturing via de derden communistische mantelorganisaties, waarvan de Wereldvredesraad de belangrijkste is. Deze

Wereldvredesraad organiseert aan de lopende band grote en minder grote vredesmanifestaties die ook meermalen door vertegenwoordigers van westerse vredesbewegingen worden bezocht. De politiek lijn, die op dit soort manifestatie wordt gevolgd, is die van het Oostblok. Er moet niet teveel worden gezeurd over Polen en er wordt steun betuigd aan "de week van solidariteit met het volk van Afghanistan". Met dat "volk worden niet de opstandelingen bedoeld, maar degenen die de Russische bezetter steunen. En er zijn geen landen waarin de mensenrechten meer worden gerespecteerd dan in Ethiopië of Vietnam — godsdienstvolgelingen en bootvluchtelingen ten spijt.

Natuurlijk is een belangrijk deel van de Nederlandse vredesbeweging het niet met die politieke lijn eens. Probleem is alleen dat de beïnvloeding van de vredesbeweging daarmee nog niet ophoudt en dat zich ook in ons land binnen de vredesbeweging personen bevinden, die zich oriënteren op hetgeen in Oost-Europa wordt gezegd en beleden. Waarom zouden anders diverse Tweede Kamerleden — soms met succes — dit jaar door de Bulgaren benaderd voor het bijwonen van "vredescongressen" in Bulgarije georganiseerd door een partij die het woord communistisch niet in haar naam heeft, maar die wel voor de volle honderd procent communistisch is: de Bulgaarse Agrarische Partij? Dan is er de groep "Generaals voor de Vrede" waarover heel wat vragen zijn te stellen. Eén "generaal voor de vrede", Francisco da Costa Gomes is zelfs Vice-Voorzitter van de Wereldvredesraad. Een ander Nino Pasti, wordt gezien als het paradepaardje van deze organisatie. Hij sprak in september 1981 een congres van basisgroepen tegen atomaire bewapening, waaronder het IKV, toe in Woudschoten, Zeist. En onze generaal b.v. Von Meyenfeldt mag, met elke genote, op kosten van Oosteuropese vredesraden e.d. regelmatig in Oost-Europa rondreizen en controversiële interviews aan bijvoorbeeld de *Rude Pravo* afgeven.

Nu de CPN duidelijk van koers en oriëntatie is veranderd, zal de Sovjetrussische bemoeienis in de vredesbeweging in ons land misschien wat afnemen. Zekerheid daarover en aanwijzing daartoe bestaan er op dit moment echter niet. Lenin erkende al dat er linkse pacifisten zijn die al meelopers — fellowtravellers — kunnen worden gebruikt, maar waarvan óók moet worden verwacht dat ze, waar het alle fundamentele kwesties aangaat, tegen ons zullen marcheren.

Friedenskatechismus made in Moskau

Erkenntnisse des niederländischen Geheimdienstes über die Friedensbewegung

Von JÜRGEN LIMINSKI

Die Sicherheit einer Nation hängt von ihrem politischen Willen ab, so heißt es bei Clausewitz. Dieser Wille ist heute eine Sache der schweigenden und wählenden Mehrheit. Er wird zwischen den Wahlen überhört von Gruppen und Bewegungen, die sich als pazifistisch ausgeben, für die Politiker jedoch zu einem Sicherheitsproblem geworden sind, weil sie vielfach dem Einfluß prosovjeterischer Organisationen und orthodox-kommunistischer Parteien unterliegen. Dabei sind die Verbindungslinien zu Moskau nicht immer (klar) erkennbar. Ein Bericht über Genese und Arbeitsweise von Friedensgruppen in Westeuropa legt einige dieser Verbindungslinien bloß. Seine Angaben beruhen auf Beobachtungen des niederländischen Nachrichtendienstes.

Der Bericht des niederländischen Geheimdienstes umfaßt knapp fünfzig engbeschriebene Seiten und weist im einzelnen den sowjetischen Ursprung der niederländischen Kampagne gegen die Neutronenwaffe und gegen die Nachrüstung im Bereich der Mittelstreckenraketen nach. Ausführlich beschreibt er die sowjetische Einflußnahme in kirchlichen Friedensgruppen. Befehle und Aktionen werden demnach in der Internationalen Abteilung

des Zentralkomitees der KPdSU beschlossen, das vom Sekretär des ZK und Politbüromitglied B. N. Ponomarjow geleitet wird, und in enger Abstimmung mit dem sowjetischen Geheimdienst KGB arbeitet. Der Bericht wurde zu einer Zeit abgefaßt, als der jetzige sowjetische Parteichef Jurij Andropow noch Chef des KGB war.

Mächtige Gegenströmung

Die nach dem Bericht „bewußt verborgen gehaltenen“ Anstrengungen der Sowjetunion werden seit 1977 intensiv betrieben. Sie waren zunächst auf die Niederlande konzentriert, weil der kleine Bündnispartner eine „wichtige Rolle bei der Entscheidungsfindung für die geplante Modernisierung der sogenannten eurostrategischen Waffen spielte“ und „die holländische Bevölkerung besonders sensibel für idealistische und politische Argumente gegen Nuklearwaffen ist“.

Die Anfangserfolge der sowjetischen Friedensoffensive, insbesondere die Kampagne gegen die Neutronenwaffe, werden von osteuropäischen Politikern als zu den „bedeutendsten und erfolgreichsten seit dem Zweiten Weltkrieg“ gezählt. Eine Schlüsselrolle in der Umsetzung der sowjetischen Wünsche in die politische Praxis der westeuropäischen Länder spielte die kommunistische Partei der Niederlande. Ihr

Parteichef Wolff vermittelte Kontakte zwischen sowjetischen Politikern und „Experten“ mit holländischen „Kollegen“, Friedensgruppen und kirchlichen Würdenträgern. Bereits fünf Tage nach dem Wechsel in der Führungsspitze der Kommunistischen Partei, bei dem Wolff am 12. August 1977 den langjährigen KP-Chef de Groot verdrängte, stattete der neue Parteichef der sowjetischen Botschaft in Den Haag einen ersten Besuch ab. Wieder zwei Tage später gab die Parteizeitung „De Waarheid“ den Auftakt zur Kampagne gegen die Neutronenwaffe.

Nach dieser Kampagne, so führt der Geheimdienst-Bericht aus, „arbeiten die Kommunisten hart an der Ausweitung sowohl auf andere Themen als auch auf andere mögliche Hilfstruppen“. Das geschah in enger Abstimmung mit der Internationalen

Abteilung des Moskauer Zentralkomitees. Hauptgeschäftspartner von Wolff waren der stellvertretende Leiter der Abteilung Wadim Sagladin und ein hoher Funktionär namens Kharkardin. Zusammen schufen sie ein Forum, das internationale Symposien und kulturelle Veranstaltungen organisierte. Im August 1979 starteten in Amsterdam zum Beispiel etwa hundert Radfahrer zu einem „Stafettenlauf für den Frieden“ durch die europäischen NATO-Länder. Der Lauf war sorgfältig vorbereitet. An jedem Ankunftsort warteten bereits Abordnungen lokaler Komitees, die meist aus Mitgliedern oder Sympathisanten der jeweiligen kommunistischen Parteien bestanden, sowie aus Geistlichen und Künstlern, die von den lokalen Friedensgruppen eingeladen worden waren und als Aushängeschild für eine neutrale und volksnahe Haltung benutzt wurden.

Zusammenfassend heißt es zu dieser Phase der sowjetischen Friedensoffensive: „In der holländischen Atomwaffendiskussion sind viele verschiedenartige Argumente durchaus ehrlich gemeint. Aber uns liegen Erkenntnisse vor, wonach viele Erwägungen auf falschen und konspirativ vermittelten Informationen beruhen, die einer Politik dienen, von der man sagen kann, daß sie den Interessen unseres Landes und unserer Verbündeten genau entgegengesetzt ist. Damit wollen wir nicht sagen, daß die Neubewertung der Nuklearbewaffnung in den Niederlanden allein durch fremde Einwirkungen zustande gekommen ist... Aber wir müssen feststellen, daß die nachweisbar von den Sowjets ins Leben gerufene Kampagne gegen die Neutronenwaffe zunächst deswegen so erfolgreich war, weil sie alle verschiedenen Einwände berücksichtigte, umfaßte und in ei-

ne einzige, bestimmte Richtung lenkte. Eine Folge davon ist zum Beispiel, daß die öffentliche Meinung zunehmend die nukleare Nachrüstung der NATO kritisiert, ohne das sowjetische Potential (die SS 20, d. R.) zu berücksichtigen.“

Die so erzeugte „mächtige Gegenströmung“ sei „möglich geworden durch „flankierende Aktionen“, die die Basis oder wie der Bericht schreibt, die „Graswurzeln der Demokratie“ entsprechend bearbeitet und unterwandert hätten. So behauptet der Bericht, daß die niederländische Abteilung der internationalen Bewegung „Christen für den Sozialismus“ in eine kommunistische Frontorganisation umgewandelt worden sei, die den Interkirchlichen Friedensrat (IKV) unterwandert habe und zur Bildung von lokalen Arbeitsgruppen ausnutze. So seien mehr als 350 Arbeitsgruppen entstanden. „Nach Jahren abstrakter Diskussionen“, heißt es in dem Bericht, „ist der IKV jetzt zu einer konkreteren Form der politischen Aktion übergegangen, die gewisse Ähnlichkeiten mit den außerparlamentarischen Methoden der niederländischen kommunistischen Partei aufweist“. Der Bericht bezeichnet das als „Osmose“.

Ebenso erfolgreich sei die von Moskau initiierte Kampagne in Kreisen der Universitätsangehörigen verlaufen, und zwar vor allem in den konfessionellen Schulen und Fakultäten.

Noch erfolgreicher scheint die sowjetische Wühlarbeit im Weltfriedensrat gewesen zu sein. Bereits seit dem Herbst 1977, so der Bericht, habe der Weltfriedensrat seine Aktionen mit der Abteilung von Ponomarjow abgestimmt. Ein „Weltparlament der Friedensvölker“, das vom 22. bis zum

27. September in Sofia tagte, war von einer Tarnorganisation des Weltfriedensrats einberufen worden. Der Vorsitzende der Tarnorganisation, der Inder Romeih Chandra, ist auch Präsident des Weltfriedensrats und der Generalsekretär der Tarnorganisation, Kharkardin, der bereits genannte „Friedensbeamte“ der Abteilung für internationale Politik der KPdSU. Noch während der Beratungen der NATO-Länder im Dezember 1979 in Brüssel erschien eine von Chandra geführte Delegation des Weltfriedensrats in Moskau, um mit Ponomarjow Gegenmaßnahmen auszuarbeiten.

Seminar in der „DDR“

Für die Kontakte zwischen kirchlichen Organisationen und Osteuropa hat gemäß dem Bericht „Ostdeutschland eine führende Position inne wegen der Sprache und der geographischen Nähe“. Dabei kämen immer die

gleichen Namen und Institute vor, wie zum Beispiel die „Berliner Konferenz katholischer Christen“ und die Prager „Christliche Friedenskonferenz“. Beide unterhouden enge Beziehungen zur Ost-CDU, die die Außenpolitik der SED ohne Abstriche ondersteunt. Im Februar 1980 soll man sich nach den Angaben des Berichts darauf geeinigt haben, daß „die Berliner Konferenz unter den Katholiken in ganz Europa für die von Moskau befürwortete Entspannungspolitik werben und Stimmung gegen die NATO machen sollte“.

Ausführlich beschreibt die Analyse die Rolle der „Basisbewegung Nederland“ für die Kontakte zu Osteuropa. Vom 31. Mai bis zum 8. Juni 1980 organiseerde ihr „Arbeitskries Osteuropa“ eine „Friedensreise“ durch die „DDR“, an der führende Mitglieder des Interkirchlichen Friedensrats teilnahmen. Dabei wurde als eines der wichtigsten Ergebnisse der Beschluß gefaßt, künftig mehr Geistlichen die Gelegenheit zu solchen Besuchen zu geben. Das Besuchsprogramm umfaßt auch „Kontaktaufnahme mit osteuropäischen Pfarreien, die die sozialistische Gesellschaftsstruktur ernst nehmen und bereit sind, an einer positiven Diskussion über ihre eigene

Stellung in dieser Gesellschaft teilzunehmen“. Im Februar 1981 wurde in diesem Sinn ein Basis-Seminar in der „DDR“ gehalten mit Teilnehmern aus sechs Ländern. Eins der erörterten Themen war der Entwurf eines „Friedenskatechismus“.

Ziel all dieser Kontakte, Verbindungen, Verstreungen und Desinformationskanäle ist es, wie es an anderer Stelle heißt, „Meinungen und politisches Handeln in nichtkommunistischen Ländern zugunsten der internationalen Pläne der Sowjets zu beeinflussen“. Und weiter: „Die Reichweite der sowjetischen Einflußoffensive kann niemals genau eingeschätzt werden. Aber in diesen Tagen müssen wir sichergehen, sie auch niemals zu unterschätzen. Dabei sind auch die ständig verfeinerten Techniken in Betracht zu ziehen, und gilt es zu bedenken, daß die Fähigkeit der Sowjets zunimmt, sich in nichtkommunistische Mentalitäten hineinzusetzen und mit immer mehr Anregungen immer stärker auf sie einzuwirken.“

Nieuwsjager onthult internationale samenzwering

Vrij Nederland
18-12-'82

Eind vorige maand, op 24 november, verscheen een bekend gezicht op de Duitse televisie. De Nederlandse journalist N. van Nieuwenhuysen was opnieuw uitgenodigd door de redactie van de actualiteitenrubriek ZDF-Magazin, om de kijkers voor te lichten over de Sovjet-Russische bemoeienissen met de Nederlandse vredesbeweging. De eerste keer verscheen Van Nieuwenhuysen op 7 oktober vorig jaar voor de Duitse televisie — drie dagen voor de grote vredesdemonstratie in Bonn. Toen baseerde hij zich vooral op een CIA-rapport — waar bij navraag weinig van overbleef — en onderzoek van onze eigen Binnenlandse Veiligheids Dienst. De free lance journalist bleek toen de bron voor een heel aantal verhalen vol beschuldigingen tegen het IKV, die door de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken Van Thijn werden afgedaan als een lastercampagne.

De herverschiing van Van Nieuwenhuysen voor ZDF-Magazin was opnieuw goed getimed. Zowel in Nederland als in Duitsland zitten sinds kort centrumrechtse regeringen, de tijd is wellicht wat rijper voor verdachtmaking van de vredesbeweging dan een jaar geleden. En opnieuw waren de beschuldigingen weinig substantieel: een herhaling van wat Van Nieuwenhuysen op 7 oktober al gezegd had, een jammerklacht over de onheuse behandeling die hij in Nederland had gekregen als dank voor zijn speurdersarbeid, en verder vertelde de Nederlandse gast nog eens in eigen woorden na wat op 6 november al in De Telegraaf stond: uit twee rapporten die de BVD opzettelijk zou hebben laten uitlekken zou blijken dat het Internationale Departement van het Centrale Comité van de Communistische Partij van de Sovjetunie achter de schermen invloed uitoefent op de Nederlandse vredesbeweging. Liefhebbers kunnen het allemaal zelf

lezen op de voorpagina van De Telegraaf van 6 november. Aanstaande donderdag zal Van Thijn's opvolger Rietkerk in de Kamer vragen naar aanleiding van de Telegraafpublicatie over Sovjet infiltratie in de Vredesbeweging beantwoorden.

Het aardige van de ZDF-uitzending was dat Van Nieuwenhuysen namen noemde van Nederlandse activisten, althans een naam, althans de naam van een Duitser die in Nederland voor het IKV werkt: Wolfgang Müller. En dat was niet alles: die Duitser onderhield bovendien contacten met Duitse activisten, en wel met niemand minder dan met Andreas Eismack, nationaal coördinator van Aktion Sühnezeichen die in de Bondsrepubliek tegen kruisakketen en ander wapentuig strijdt. Een internationaal complot dus — daar lijkt geen ontkennen aan. En lerdadaad — als we hem proberen te bellen blijkt dat die Müller op dat moment net weer in Athene zit.

Zijn commentaar bij terugkeer: 'Contact met Zumach? Ja, dat klopt. Dat is toch heel normaal, dat staat in onze eigen publicaties ook. Aktion Sühnezeichen heeft hele goede banden met het IKV, dat is een hele goede partner. Zij hebben in Duitsland ook die demonstratie op 10 oktober georganiseerd, en daarover is natuurlijk internationaal contact geweest. Je denkt toch niet dat het toeval was dat al die demonstraties in verschillende landen zo mooi op elkaar aansloten, dat was internationaal goed georganiseerd.' Zonder verdere remmingen vertelt Müller uitvoertig verder over contacten met Oost-Duitsland, zijn eigen plaatsing vanuit Duitsland bij het IKV om de internationale contacten te onderhouden — al die dingen die uit de mond van Van Nieuwenhuysen zo geheimzinnig klonken. Waarom zou ZDF-Magazin, De Telegraaf, de BVD niet eens gewoon bij het IKV zelf informeren hoe het zit met al die suspecte buitenlandse, die daar maar in en uit schijnen te lopen?

K8

Periodiek: .....

Datum: .....

CIRCULATIE

Niet langer houden dan ..... dagen

AAN	GEZIEN		Volgens geadresseerde nog t.k. aan
	dat.	par.	
P & B			

Aantekeningen:

Geloofstwist over bemoeienis Russen in Vredesbeweging

Door onze redacteur
MARC CHAVANNES

DEN HAAG, 18 dec. — Wordt de Nederlandse vredesbeweging (waartoe de krijgsmacht in het spraakgebruik niet wordt gerekend) door Moskou geïnspireerd? Dat was de vraag die deze week, na een jaar, opnieuw in de Tweede Kamer ter sprake kwam. En weer beleden aanhangers en verafschuwers van deze beweging hun geloof en bleven bewijzen schaars.

Motoren van beide debatten waren De Telegraaf, de Tros en het Kamerlid Wagenaar (RPF); ditmaal interpeleerde ook de VVD'er Voorhoeve mee. Vorige keer lag de nadruk op de financiering van het Interkerkelijk Vredesberaad door Moskou, deze keer stonden meer de organisatorische bemoeienis van de Russen en de hunnen met de Westeuropese vredesbeweging in het brandpunt van de belangstelling.

Meest pikant was dat in beide debatten één en hetzelfde geheime rapport van de Binnenlandse veiligheidsdienst over communistische invloed op de Nederlandse vredesbeweging tussen augustus '77 en februari '81 diende als voornaamste bron van kennis van de toen en nu beantwoordende bewindslieden. Klank en kleur van hun antwoorden aan de Kamer konden echter nauwelijks meer van elkaar verschillen.

Boterzacht

Mocht men minister Van Thijn vorig jaar september geloven dan was de Vredesbeweging het slachtoffer van lastercampagnes, terwijl die beweging juist een verrijking van onze parlementaire democratie is. Voor de suggestie dat het IKV door Moskou betaald zou worden bestonden in Van Thijns woorden "geen bewijzen, noch spijkerhard, noch boterzacht".

Dit najaar publiceerden Tros en Telegraaf flarden uit hetzelfde BVD-rapport, met de conclusie dat de Russen wel degelijk invloed hebben uitgeoefend op de Nederlandse vredesbeweging. In de Tweede Kamer heeft minister Rietkerk deze week het betreffende rapport niet vrij willen geven, maar hij gaf er wel hoofdpunten uit weer.

Hij zei daarbij onder meer dat pogingen van de Oosteuropese landen om de kernwapen-

discussie in Nederland te beïnvloeden "systematisch zijn volgehouden en deels van openlijke, deels van heimelijke aard zijn geweest." En: "Doordat bepaalde personen hun acties en intenties hebben verhuld, is een democratische, publieke en respectabele gang van zaken in de ontwikkeling van de Vredesbeweging in ons land in bepaalde opzichten met vervalsing bedreigd".

Over het IKV wilde Rietkerk nadrukkelijk niet spreken, "om geen afbreuk te doen aan de eerlijke motieven en goede trouw van velen die daar hun steun aan hebben gegeven." Maar via vooral de actie Stop de neutronenbom hebben sommigen zich opengesteld voor Sovjet-bemoeienis. Zo hebben bepaalde personen voor en na grote vredesmanifestaties besprekingen gevoerd met belangrijke partijfunctionarissen uit de Sovjet-Unie, aldus Rietkerk.

"Natuurlijk worden er pogingen tot beïnvloeding gedaan", zegt oud-minister Van Thijn na het debat van deze week, "die worden van de andere kant ook gedaan - ik sluit niet uit dat deze hele discussie daar het gevolg van is."

Stemming maken

Maar daarom zegt het volgens Van Thijn nog niets dat het standpunt van bepaalde organisaties parallel loopt aan dat van het Oostblok. Volgens hem kan niet worden aangetoond dat de vredesacties hier "op enige schaal zijn geïnfilteerd door de KGB. Als Rietkerk meent van wel moet hij dat rapport maar op tafel leggen. Waar dat niet-publieke rapport, mede door toedoen van de minister, zo'n belangrijke rol speelt bij het stemmingmaken dat nu plaats vindt, moet de minister het maar publiceren. Ik begrijp overigens niet dat hij het werken van de BVD zo bemoeilijkt door zo'n rapport tot inzet van interpretatiegeschillen te maken", zegt Van Thijn.

De oud-PvdA-minister, die het rapport kent, acht door Rietkerks parafrase ervan, niets belangrijks of nieuws bewezen. Zijn politieke tegenvoeters zien deze week juist aangetoond wat zij al vreesden.

Wil de ene partij de feiten wel kennen? En wil de andere ze genoeg relativeren? De ene eenzijdigheid houdt de andere voorlopig in stand.

'Het IKV wil te veel en te snel'

Waarom Mient Jan Faber niet welkom is in de DDR

Mient Jan Faber, secretaris van het Interkerkelijk Vredesbe- raad, is wat de Duitse Democratische Republiek betreft een ongewenst persoon. Dat mag je wel concluderen nu hem opnieuw een visum is geweigerd. Nadat dit in juni twee keer rechtstreeks gebeurde, werd vorige week indirect te kennen gegeven dat de grenzen van de DDR voor de IKV'er gesloten blijven.

Faber was samen met het PSP-kamerlid Van der Spek door de VPRO-radio uitgenodigd in Oost-Berlijn van gedachten te wisselen met vertegenwoordigers van de Oostduitse vredesbeweging. Daarvan zouden opnamen worden gemaakt die men eind deze week had willen uitzenden. De ambassade van de DDR gaf echter niet thuis.

Deze houding van de DDR komt niet onverwachts. Veertien dagen geleden had ik in Oost-Berlijn een aantal interviews met vertegenwoordigers van regering, politieke partijen en officiële vredesorganisaties. In al die gesprekken bleek één constante aanwezig: groot wantrouwen van Oostduitse zijde jegens het IKV.

Men vindt de Nederlandse vredesbeweging geen betrouwbare partner meer en wijst daarbij onder meer op het bezoek van Faber aan NAVO-secretarisgeneraal Luns (okt. '82). Om een vooraanstaand lid van het centrale comité van de communistische eenheidspartij SED te citeren: 'Het IKV heeft zich hierdoor verbonden met het Amerikaanse imperialisme en geeft zo de CIA vrij spel.' Wie sprak er ook weer over het IKV als 'mantelorganisatie' van de Russische KGB?

Het feit dat mei van dit jaar tijdens een vredescongres in Moskou internationaal secretaris Wim Bartels zich namens het IKV publiekelijk wilde solidariseren met Oosteuropese dissidentenbewegingen als *Charta '77* en *Solidarność* heeft in Oost-Berlijn kwaad bloed gezet. De banden tussen IKV en kerkelijke vredeskrachten in de DDR worden in datzelfde licht bezien.

'Interne zaak'

Het IKV zoekt naar wegen om tot een samenspel tussen de vredesbewegingen in Oost en West te komen. Men probeert dit doel op twee manieren te

---

Ton Crijnen

---

bereiken: langs het pad van officiële contacten met de regimes en via relaties met de 'basis' - in de DDR de protestante beweging *Schwerter zu Pflugscharen*. De autoriteiten willen van dit laatste echter niets weten.

Hermann Kalb, onderstaatssecretaris voor kerkelijke zaken: „Binnen het IKV zijn krachten aan het werk die zich willen mengen in de binnenlandse aangelegenheden van onze staat. Dat kunnen we niet accepteren. Het gaat de Nederlandse vredesbeweging niets aan hoe wij met het zogenaamde vredesgebeuren binnen de evangelische kerken omspringen. Dat is een interne DDR-zaak.

De Nederlandse vredesbeweging weigert te begrijpen dat het hier gaat om lieden die in meerderheid een soort oppositiepartij à la *Solidarność* willen oprichten. Dat heeft met vredesactiviteiten niets van doen. Het IKV moet kiezen of delen.”

Ook Uli Brockmeyer, bestuurslid van de staatsjeugdorganisatie *Freie Deutsche Jugend* (2,3 miljoen) die zich opwerpt als pleitbezorgster van de vrede, ziet het IKV - „nee, we hebben geen contacten” - niet zo zitten. Met name de eenzijdige ontwapeningsstappen die de vredesbeweging propageert vallen slecht. „Die vergroten de kans op een kernoorlog, zijn naïef en gemakzuchtig.”

'Geen ideologie, bitte'

De doorbreking van het blokparatroun, ook een IKV-leus, stuit bij de autoriteiten in Oost-Berlijn op groot wantrouwen. Het al eerder geciteerde lid van het centrale partijcomité legt uit: „De DDR bestaat juist bij gratie van dat blokdenken.”

Christine Wiewnk, secretaris van de Oostduitse Vredesraad en parlementslid voor de CDU: „We moeten de vredesbeweging niet belasten met ideologische discussies, anders werk je als spijlzwam. De internationale vredesbeweging bestaat immers uit groeperingen van tegengestelde maatschappelijke stelsels in Oost en West. Het streven naar vrede is het enige dat hen bindt. Het IKV probeert verbind-

dingen te construeren die niet bestaan.

Het heeft kennelijk behoefte zich te verdedigen tegen verwijten dat men anti-Amerikaans is. Vandaar het contact met bijvoorbeeld *Schwerter zu Pflugscharen*. Het IKV verwacht de anti-imperialistische oppositie die ze in eigen land bedrijft met het anticommunisme dat voornoemde groepering hier bedrijft. In de DDR hebben oppositionele vredesbewegingen geen bestaansrecht.

De staatsmacht staat bij ons immers in dienst van de vrede. Bij jullie niet. Daarom is er een oppositiebeweging nodig.”

Otto Fuchs, hoofdbestuurslid van de Oostduitse CDU en voorzitter van de katholieke *Berliner Konferenz*, vult aan: „Het IKV wil te veel en te snel. Men moet niet voor ons proberen te denken en men moet vooral niet doen alsof de vredesbeweging in de DDR staat of valt met *Schwerter zu Pflugscharen*.”

Olifant in porseleinkast

Het IKV onderhoudt al zo'n vijf jaar relaties met de Bond van Evangelische Kerken in de DDR. Ruim zestig IKV-kernen hebben contacten met evangelische gemeenten in Oost-Duitsland. Die betrekkingen vormen een bron van ergernis voor de communistische overheid, maar ook de top van de kerken is er niet blij mee.

Dr Werner Krusche, bisschop van Maagdenburg en voorzitter van de conferentie van evangelische kerkleiders: „Het IKV betreft ons ongevraagd in een partnerschap dat we niet willen en dat ons verdacht maakt bij de autoriteiten. Het IKV in Holland krijgt de Schlagzeilen (krantekoppen), wij in de DDR de Schläge (klappen).

De Nederlandse vredesbeweging snapt onze moeilijke positie niet. Dat heb ik ook weer ervaren tijdens mijn recente bezoek aan Den Haag. Men gedraagt zich als de spreekwoordelijke olifant in de porseleinkast. Het IKV denkt dat je de vredesbeweging bij ons op dezelfde manier kunt benaderen als zusterorganisaties in Engeland of West-Duitsland. Een misvatting.”

De rol van de Nederlandse vredesbeweging lijkt in de DDR vrijwel uitgespeeld.